tymättömien järjestämi-
on tärkein tehtävämme

VAPAUS

"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

31 — 1930 Keskiviikkona, lokak. 1 p:nä — Wed., Oct. 1 XIV Vuosik. — Vol. XIV

munistien tutkijakomitea päät-nyt tutkimukset neuvostoviljasta

alla tahdollakaan eivät punaisuuden tut-at voi löytää tilaa pitemmälle hyök-ykselle näiden kauppojen perusteella

GO, Ill., syysk. 30. — ain kongressin erikoinen tisen toiminnan tutkija-päätti tutkimuksensa Neu-viljanmyynteihin näh-itten tutkimusten yhtey-it nämä fascistiset punai-tutkijat" parhaalla tah-löytäneet sellaista poh-perusteella edelleen voi-kätä Neuvostoliittoa vas-mitean puheenjohtaja Ha-sh ilmotti täydellisen ra-mmunistien toiminnasta oissa, siihen luettuna iiton viljamyynnit, annet-lukuussa, johon mennessä tamansa ohranoimiskomi-loppuun suorittamaan tkimuksensa.

an eteen haastetut viljan-htopamput eivät voineet ttä Neuvostoliiton viljan-olisivat tehty tarkoituk-pa mitään pörssisäädöksiä, koumuksia ollen mahdo-ä, siitä huolimatta, että akauhuinen Fishin komi-simässä tällaisia seikkoja n neuvostohallituksen en" viljamarkkinain saat-kaostilaan alentamalla oja mitä alhaisimmille ta-

n kauppakamarin enti-enjohtaja Griffin joutui än, että jos Neuvostoliit-ollut päämääränään täy-aattaa Chicagon viljan-sekasortoiseen tilaan, se ttänyt toisia metodeja ä kysymyksessä olevan iton viljan myynnissä

työväenliiton petturi-ajat punaisia pyy-dystämässä

ella, että tämä tutkija-olisi ainoastaan käsitellyt yntikysymystä, esitettiin syytöksiä" ja "pal-kommunistista toimintaa Yhdysvalloissa. Surullisen hiilenkaivajain liiton po-John L. Lewis selosteli isen toiminnan vaarallil-enkaivajain keskuudessa, uin Yhdysvaltain maata-ton sihteeri M. S. Win-isten agenttien" työsken-rikalaisten farmarien kes-

komitean työskentely kai-sten taantumuksellisten petturijohtajain avustuk-mitä räikeintä sotaprovo-Neuvostoliittoa vastaan, aisten tekaistujen syyt-"paljastusten" ollessa imintansa perusteena.

nen radioasema detty Brook-lynissä

ORK, syysk. 30. — Vii-taina löydettiin salainen Brooklynissä ja saatiin angittua kaksi radioeks-hallituksen oikeusviraston uskovat saavansa selville ollarin suuruista väkijuo-a harjoittavan renkaan. ngituista radioeksperteistä ollen radio-operaattorina one" laivalla, minkä Yh-rannikkovartijaston alus ksikon lahdella puolitois-sitten.

Huikeita luokka-tuomioita Virossa

TALLINNA. — Tallinnassa on hiljattain päättynyt oikeusjuttu 14 työläistä vastaan, joita syytettiin kuulumisesta Viron kommunistiseen puolueeseen. Syytetyistä tuomitsi oikeus Wilhelm Kuusikin, Eduart Kulin ja Paul Kesterin 12 vuodeksi; Wits'in Sofia Jurisonin, Reinhstelnen, Luis Hartin ja Luntin 10 vuodeksi; Mort Kitsingin 8 vuodeksi ja loput 4—6 vuodeksi kuritushuonevankeuteen.

Saksassa on diktatuurihallitus ovella

Nykyinen hallitus uhkaa toteuttaa finanssiohjelmansa valtiopäivistä huolimatta

BERLIN, Saksa, syysk. 30. — Täällä selostetaan Saksan nykyisen kabinetin olevan valmiin ajamaan finanssiohjelmansa lävitse huolimatta siitä, mitä valtiopäivät tulevat sanomaan asiasta, uhaten julistaa diktatuurivallan ylitse valtiopäivien taatakseen tämän ohjelman toteuttamisen.

Tämä merkitsee kertakaikkiaan sitä, että saksalainen porvaristo on valmentautumassa fascistiseen diktatuurikomentoonsa, joka on tähdätty yleensä työväenluokan liikehtimisen murskaamiseksi.

New Yorkin poliisit vanginneet 30 lakkolaista

NEW YORK, syysk. 29. — Poliisit sekaantuivat kahakkaan, mikä oli tänään kahden läntisellä 57:nen kadun liikealueella olevan huomattavan liikkeen ympäristöllä lakkovahdissa olevien unionpukutyöläisten sekä rikkurien välillä, vangiten 27 naista ja 3 miestä.

Kahakka, mihin osallistui useita satoja ihmisiä, oli Mugrimin ja Henry Bendelin liikkeiden edustalla. Vangitut, joiden joukossa oli unionjohtajia, vietiin nopeasti poliisivaunuihin heidän laulaessaan kansainvälistä. Liikenne keskeytyi kahakan vuoksi n. 30 minuutin ajaksi. Poliisit selostavat sekaantuneensa asiaan siksi, että heille tehtiin valituksia, että lakkovahdit eivät laskeneet rikkureita liikkeisiin, vaan raastoivat heitä pois sisäänkäytävistä.

Havannan pankit selviytyneet Reserve-pankin avulla

HAVANNA, syysk. 29. — E. R. Black, Atlantassa, Ga., olevan Federal Reserve pankin kuvernööri ilmoitti tänään, että rahallinen tilanne on jälleen normaalinen Havannassa, ja että panikki, mikä seurasi kahden Havannan pankin sulkemista viime lauantaina, on ohitse.

Mr. Black saapui tänne eilen tuoden 16 milj. dollaria rahassa, huolehtiakseen niistä vaatimuksista, joita täällä saatetaan esittää Havannan pankkilaitosten tilitasotustoimiston jäsenille. Reserve pankki antoi kriisitilanteessa oleville pankeille 45 milj. dollaria.

Albertan hallituksessa tehdään muutoksia

EDMONTON, syysk. 30. — Pääministeri J. E. Brownleen antaman selostuksen mukaan tullaan Albertan kabinetti pian uudelleen järjestämään. Uusi maa- ja kaivosjaosto on muodostettu luonnonrikkauksien maakunnalle siirtämisen yhteydessä, mikä tapahtuu lokakuun 1 p. R. G. Reid tulee toimimaan tällä välin uuden jaoston ministerinä.

Uuden jaoston yhteydessä tulee olemaan kolme eri osastoa. Kruunun maiden osaston johdossa tulee olemaan John Harvey; sisäasiain jaoston laivasto- jo rautatiemaiden osaston johtaja. J. W. Stafford, Ottawasta, tulee Edmontonin maaviraston johtaja. Toiset maavirastot tulevat Calgaryyn, Lethbridgeen, Peace-joelle ja Grand Prairiin.

QUITO, Ecuador, syysk. 29. — Voimakas poliisivärtiasto on pitänyt järjestystä kaupungissa pääministeri Julio Morenon ja hänen kabinettinsa eroamisen yhteydessä tapahtuneiden kahakoiden jälkeen.

Presidentti Isidor Ayora hyväksyi pääministerin eroamisen ja nimitti komissionin neuvottelemaan uuden hallituspolitiikan johdosta.

Quito, Ecuador, syysk. 29. — Ecuadorin presidentti Isidor Ayora, joka on ollut tasavallan hallituksen johdossa v. 1926 lähtien, esitti tänä iltana kongressille eroamisanomuksensa.

Kiinan valkokaartilaiset tehneet hyökkäyksen Neuvostoliittoa vastaan

NEUVOSTOHALLITUS VAROITTAA ROIVIOTYÖN TEKIJÖITÄ

IRKUTSK, syysk. 29. — Harbinista saapuneet sähkösanomatiedot kertovat että useita valkokaartilaisten hyökkäyksiä on tapahtunut Itä-Kiinan rautatietä ja sen henkilökuntaa vastaan. Entisen tsaarinarmeijan everstin Sarajevin johdolla valkokaartilaiset valtasivat Tryasinahimisen aseman. Kiinalaisen poliisin palveluksessa olleet valkokaartilaiset suorittivat kotitarkastuksia myöskin Trans-Siperian rautatien varrella olevassa Mandschulin kaupungissa.

Neuvostohallituksen pääkonsuli Melnikov Harbinissa on lähettänyt Kiinan viranomaisille jyrkän varoituksen mainittujen hyökkäysten johdosta.

Pariisissakin juutalaisvastaisia mellakoita

PARIISI, syysk. 29. — Juutalaisten uutistoimisto tiedottaa, että Pariisin juutalaiskeskustassa, Carreau du Templessä oli tänään juutalaisvastainen mellakka, mikä oli harvinainen tapaus Pariisissa. Kuusi kuningasmielisen liiton "Camelots du Royn" jäsentä juoksi pitkin katuja, huutaen "alas juutalaiset" ja jakoivat ohikulkijoille lehteä "L'Action Francaisea". Tästä seuranneessa kahakassa ilmotetaan yhden rojalistin kaatuneen maahan ja toiset joutuivat pakenemaan.

Ontariossa radiumia

TORONTO, syysk. 30. — Maakuntahallitus on viimeisten kolmen vuoden ajan ollut tietoinen, että radiumivarastoja on olemassa lähellä Wilberforcea, Haliburtonin piirikunnassa, sillä geologistit ovat toimittaneet tutkimuksia ja hallitukselle on esitetty hyvin tarkkaan raportti näistä tutkimuksista. Vielä ei voida sanoa, josko varastot ovat kyllin suuret tyydyttämään koko Canadan, tai mahdollisesti koko brittiläisen valtakunnan tarpeita.

Tri Gordon Richards, huomattu radiologisti ja X-säde-jaoston johtaja Toronton yleisessä sairaalassa on selostanut, että yhtiö on työskennellyt mainituilla alueella jo kolmen vuoden ajan, johtaen siellä geologisia tutkimuksia ja että tutkimukset ovat osoittaneet radiumin laadun olevan hyvää.

Canadan ja Yhdysvaltain välinen kauppa laskenut

WASHINGTON, syysk. 30. — Canadan vientikauppa Yhdysvaltoihin laski v. 1930 ensimäisen kuuden kuukauden aikana, verrattuna vientikauppaan vastaavana aikana v. 1929, vaan ei kuitenkaan niin paljoa kuin Dominion ostot Yhdysvalloista laskivat.

Yhdysvaltain kauppakamarin julkaisemat numerot osoittavat, että Canadan vientikauppa laski 11 prosentilla, maahantuonnit 26 prosentilla.

Canada osti Yhdysvalloista v. 1929 ensimäisen kuuden kuukauden aikana $503,000,000 edestä, tämän vuoden kuuden ensimäisen kuukauden aikana ainoastaan $371,000,000 edestä. Canadalaiset myynnit Yhdysvaltoihin laskivat $28,384,000:lla

Tämä raportti osoittaa Amerikan ulkomaakaupan yleistä laskua. Yhdysvaltalaisten tuotteiden kulutus ottaen huomioon 69 tärkeintä markkinamaata, laski 62:ssa maassa alemmaksi kuin v. 1929. Tuonnit Yhdysvaltoihin osoittavat samaten laskua; 68:sta tärkeimmästä tuontimaasta 55 maata on lähettänyt vähemmän tuotteitaan Yhdysvaltoihin. Viennit Neuvostoliittoon nousivat $30,875,000:sta $73,232,000:iin eli 137 prosentilla. Viennit Suurbritanniaan laskivat 16 prosentilla, tuonnit 29 prosentilla.

Brittiläiset teräsyhtiöt suunnittelevat muutoksia

LONTOO, syysk. 30. — Brittiläisten teräsyhtiöiden selostetaan suunnittelevan perinpohjaista maan teollisuuden uudelleen järjestämistä ja nykyaikaistuttamista.

Suurin osa nykyisistä rautavalimoista, joiden käsittelykyky on ainoastaan 120—150 tonnia päivässä, tultaisiin suunnitelmien mukaan hylkäämään ja niiden tilalle ottamaan uudet noin 1,000 tonnin käsittelykykyiset sulattimot.

Itävallassa muodostettu kokoomushallitus

WIEN, Itävalta, syysk. 30. — "Allgemine Zeitung"-nimisen lehden julkaisemassa tiedonannossa sanotaan, että tri Karl Vaugoin on onnistunut muodostamaan uuden kabinetin eronneen Johann Schoberin kabinetin tilalle. Vaugoin on entinen varakansleri ja nyt hänestä tulee kansleri sekä sotaministeri. Uudessa kabinetissa ilmoitetaan olevan myöskin kaksi fascistia, joten siinä tulevat olemaan kaikki taantumukselliset puolueet hyvin edustettuina.

Lakkolaiset ja rikkurit taistelussa Vera Cruzissa

VERA CRUZ, Meksiko, syysk. 29. — Noin 150 unioon kuuluvaa satamatyöläistä taisteli tänään rikkureiden kanssa satamassa. Kolme satamatyöläistä haavoittui ja joutuivat sairaalaan. Tullivartijat pysäyttivät taistelun, ampuen useita laukauksia ilmaan.

Kahakka alkoi erään laivan lastin purkamisesta, minkä lakkolaiset tahtoivat estää. Kahakoiden peljätään uusiintuvan.

Montrealin yliopistossa enimmän naisopettajia

MONTREAL, syysk. — Hallituksen äskettäin julkaisemat numerot osoittavat, että Montrealin yliopisto on, feministiseltä näkökannalta katsottuna, kaikkein edistysmielisin yliopisto Canadassa, koska sen opettajistossa on 196 naista, eli lähes yksi neljäsosa opettajien lukumäärästä. McGillin yliopistossa on 51 naisopettajaa 453:sta opettajasta.

Canadan yliopistoissa oli viime vuonna 36,038 oppilasta, joista oli naisia 35.8 prosenttia ja 4,210 opettajasta oli ainoastaan 533 naisopettajaa. Saman ajan sisällä yliopistosta annettiin päästötodistuksia 3,897 miesoppilaalle ja 2,072 naisoppilaalle.

McGillin yliopiston 3,436 oppilaasta viime vuonna oli ainoastaan 2,113 Quebecin maakunnasta, loput muista maakunnista. Canadan yliopistoissa oli viime vuonna 1,500 yhdysvaltalaista oppilasta ja lähes 200 yhdistyneestä kuningaskunnasta.

Hallituksen työläisten palkkoja alennetaan Saksassa

BERLIN, syysk. 29. — Sosialistinen uutistoimisto tiedotti tänään, että huomenna annetaan julistus hallituksen työläisten palkkojen alentamisesta. Tiedonanto sanoi määrätyn yleinen 6 prosentin alennus. Toiset tiedonannot kertoivat, että kabinettiministerin palkkoja suunnitellaan alennettavaksi 20 prosentilla.

Rahtiliikenne laskee huomattavasti

TORONTO, syysk. 29. — Dominion tilastotoimiston julkaisema raportti osoittaa, että Canadan rahtiliikenne laski syyskuun p. päivä päättyneen viikon aikana 4,651 vaunulla edellisen viikon vaunumäärään verrattuna ja 11,414 vaunulla, verrattuna rahtiliikenteeseen vastaavana aikana edellisenä vuonna. Mainitun viikon aikana lastattiin kaikkiaan 72,691 vaunua. Tammikuun 1 p:stä syyskuun 20 p:ään mennessä on lastattu kaikkiaan 2,305,173 vaunua, mikä osoittaa 268,985 vaunun vähennystä verrattuna kokonaisumman vastaavana aikana v. 1929. Tarkastuksen alaisen viikon aikana laski kaikkien tavaralajien lastaus, lukuunottamatta koksia ja puutavaraa.

Saksalaiset saavat uutta paperirahaa

BERLIN, syysk. 28. — Saksalaiset tulevat tämän syksyn aikana saamaan uuden mallista paperirahaa, millä sanotaan olevan huomattavia ominaisuuksia. Se ei pala, repeydy eikä rypisty. Uudessa 10 markan setelissä tulee olemaan maanviljelystä kuvaava malli ja 20 markan setelissä teollisuuskuva.

Hätäaputöiden järjestely hidasta

OTTAWA, syysk. 30. — Canadian Pacific-yhtiön sekä Canadan kansallisten rautateiden 20 miljoonan dollarin suuruisesta rakennusohjelmasta ei ole vielä julkaistu lähempää selostuksia, vaan hallituksen uskotaan myöntävän tarkoitusta varten $1,500,000, ottaen tämän summan äskettäin myönnetystä 20 milj. dollarin työttömyysrahastosta. Toinen yhden milj. dollarin suuruinen summa tullaan ottamaan rautatiekomission hoitamaan ylikäytävärahastoon.

Warsovan agraarikonferenssi päättynyt

Kriisin vakava kiristyminen keskeisenä kysymyksenä

WARSOVA. — Warsovan agraarikonferenssi on päättynyt. Hyväksytyssä päätöslauselmassa mainitaan, että agraarimaat voivat välttää kasvavan kriisin maatalous-tuotteiden alalla vain siinä tapauksessa, että niiden vienti tulee vastaamaan tuontia teollisuusmaista. Kaikki ponnistukset eri maiden taholta voivat antaa vain osittaisia tuloksia. Tämän vuoksi sanotaan päätöslauselmassa — on välttämätöntä yhteisesti puolustaa ja suojata agraarimaiden intressejä ja poistaa niiden kesken tähän asti vallinnut turmiollinen kilpailu. Ryhmäsopimuksien tulee muodostaa pohja yleiseuropalaiselle talouspolitiikalle. Tämän vuoksi tulee jokaisen edustajan esittää hallituksensa käsiteltäväksi joukko kysymyksiä.

Edelleen sanotaan päätöslauselmassa, että kaikkien konferenssissa olleiden maiden edustajien tulee yhdessä työskennellen löytää keinot maataloustuotteiden viennin uudelleenjärjestämiseksi. Niinikään osoitetaan siinä yhteinäisen talouspolitiikan välttämättömyys. Yhteinäisen maatalousluoton muotojen suunnitelman laatimiseksi on muodostettava finanssi- ja teknillinen komitea, jonka tulee kokoontua Warsovassa 10 p:nä marraskuuta. Samalla lausutaan päätöslauselmassa, että agraarikonferenssi tulee kokoontumaan aika-ajottain, äärimmäisessä tapauksessa kerran vuodessa. Seuraava konferenssi päätettiin pitää v. 1931 syksyllä. Lokakuun 1 p. muodostetaan komitea, joka tulee seuraamaan taloudellista toimintaa. Komitea muodostetaan kaikkien konferenssin työhön osallistuneiden maiden edustajista.

Neuvostoliiton talousvuosi alkaa vuoden alusta

MOSKOVA. — Neuvostoliiton Kestustoimeenpanevan komitean ja Kansankomissarien Neuvoston päätöksellä on neuvostomaan talousvuosi päätetty siirtää alkavaksi tammikuun, ensimäisenä päivänä, eikä lokak. 1 päivänä, kuten tähänasti. Muutoksen sanotaan aiheutuneen siitä, että tällaisen toimenpiteen kautta pyritään yksinkertaistuttamaan maatalouden ja teollisuuden talousarvioden laadintaa.

Rakennussuunnitelmat tavallisesti valmistuvat marras- ja joulukuulla, ja jos fiskaalivuosi päättyy lokak. 1 p:nä, niin silloin uudet suunnitelmat tulevat jäämään pois talousarviosta ja se synnyttää sekaannusta. Myöskin arvellaan että maatalouden finansseeraus tulee paljoa yksinkertaisemmaksi tämän toimenpiteen kautta.

Ontarion ylituomari eroaa

TORONTO, syysk. 29. — Londonista, Ont. saapunut tiedonanto kertoo, että ylituomari R. M. Meredith on esittänyt eroamisanomuksensa hallitukselle, astuvaksi voimaan lokak. 1 p. Ylituomari Meredith on ollut Ontarion tuomarina viimeiset 40 vuotta. Hänellä on ollut kolmen kuukauden loma terveydellisten syiden vuoksi.

RANGOON, Burma, syysk. 28. — Burma valmistautuu eroamaan Intiasta, kuten Simonin komissioni suosittelee kolme-vuotisen työnsä päätyttyä. Pian tullaan nimittämään komissioni laatimaan perustuslakiluonnoksia.

Kuvernööri Charles Innes sanoi puhuessaan lainlaatijakunnan avajaisissa, että Simonin raportin vastaanotto Burmassa todistaa sitä, että Burma kannattaa voimakkaasti eroamista.

Fascistinen komento hajottaa Suomen ammatillisen järjestön

Hallitus ryhtynyt toimenpiteisiin tukahduttaakseen sen ja siihen kuuluvat järjestöt

HELSINKI, syysk. 29. — Porvarilliset tiedonlähteet kertovat, että tutkittuaan Suomen ammattiunioiden arkistoja ja muita todistusaineistoja ovat Suomen viranomaiset päättäneet ryhtyä "laillisiin toimenpiteisiin" eri ammattiliittoja vastaan.

Yleinen syyttäjä eilen väitti että Suomen ammattijärjestö on harjoittanut "rikollista toimintaa" ja vaati tuomioistuinta hajoittamaan sen sekä siihen kuuluvat ammatilliset järjestöt, joita on kaikkiaan 1,200 ja joiden hän väitti olevan syyllisiä salaisiin rikkomuksiin. Samanlaisia syytöksiä on esitetty muurarien ja elintarvetyöläisten järjestöjä vastaan.

Kun todistusaineisto on kovin laaja, on kuulustelu määrätty alkavaksi vasta helmik. 3 p.

Ylioppilaat ja poliisit taistelleet Havannassa

HAVANNA, syysk. 30. — Kuusi henkilöä haavottui, kaksi mahdollisesti kuolettavasti, taistelussa poliisien ja ylioppilaiden kanssa, kun ylioppilaat marssivat aseistettuina presidentin palatsia kohden tänään. Ylioppilaat marssivat lippuja kantaen ja kohottivat ilmoille voimakkaita huutoja: "Alas Machado!"

Suunnaton poliisilauma kiiruhti nopeasti paikalle ja presidentin palatsin ympärille asetettiin vahva vartiosto. Ylioppilaat koettivat riistää poliiseilta aseita. Tiedonanto kertoo, että äkkiä kuului kehoitus ampua, jolloin poliisit avasivät tulen ja useita ylioppilaita kaatui heti maahan. Eräs sivulla oleva nainenkin sai luodin poskeensa. Taistelu kesti 25 minuuttia, millä aikaa ammuttiin lukuisia laukauksia molemmin puolin.

Tällä välin oli useita vähäisempiä kahakoita toisissa osissa kaupunkia. Yksi ryhmä ylioppilaita tappeli poliisien kanssa, käyttäen nyrkkejään aseina poliisien pyssyjen vastaan. Useita ylioppilaita vangittiin näiden kahakoiden yhteydessä ja kaksi ilmoitetaan surmautuneen.

Postinkuljetus valtameren yli lyhenee vuorokaudella

TORONTO, syysk. 29. — Canadan ylipostimestari Arthur Suave on tiedottanut, että kokeilut postin kuljettamisessa lentokoneella Strait of Belle Isleen ovat osoittautuneet onnistuneeksi, joten täten on saatu Canadasta Europaan menevän postin kuljetusaika lyhennettyä yhdellä vuorokaudella. Matka Montrealista Belle Isleen on 900 mailia ja tämä on kolmas osa lyhimmästä Europan ja Amerikan välisestä matkasta.

Pohjolan ilmailijat löydetty

PRINCE ALBERT, Sask., syysk. 29. — Kaukaa pohjois-Saskatchewanin kylmästä erämaasta saapui tänään lyhyt radiotieto, mikä kertoi kaksi viikkoa kadoksissa olleen Mike Finlandin geologisti-ilmailijan sekä hänen intiaanioppaansa olevan turvassa. Lyhyt tiedonanto sanoi ainoastaan, että Finland on turvassa ja että opas löydettiin eilen ollen menossa hakemaan gasoliinia lentokonetta varten.

AVELLINO, Italia, syysk. — Montecalvossa, maanjäristyksen tuhoalueen keskustassa on valmistumassa 75 uutta neljän perheen asuntorakennusta, joiden pitäisi olla kylliin kestäviä maanjäristystä vastaan. Uudet rakennukset annetaan kodittomille ensi kuun puolivälissä, jolloin Mussolini tulee "tarkastusmatkalle" tälle tuhoalueelle.

Hyökyaalto huuhteli Italian kaupunkeja

LEGHORN, Italia, syysk. 29. — Rajumyrsky kokosi tänään Ceccina-joesta suuren hyökyaallon, mikä syöksyi Ceccinan kaupunkiin, peittäen sen 7 jalan syvyyteen.

Tuhannet kaupungin asukkaat pakenivat rakennusten toiseen kerokseen tai katoille. Vesi vei mennessään noin mailin verran Roomaan vievästä rautatiestä, keskeyttäen liikenteen pitemmäksi aikaa.

Leghornesta lähetettiin sotilaita auttamaan asukkaita veneiden avulla. Sadot tuhoutuivat useiden tuhansien eekkereiden laajuisella alueella ja muutakin omaisuutta tuhoutui huomattavasti. Ketään ei ole kuollut elkä loukkaantunut.

Etelän tekstiilityöläiset lakkoutuvat

DANVILLE, Va., syysk. 29. — Noin 4,500 tekstiilityöläistä julisti tänään lakon ja Dan River-tehtaat Schoolfieldissä ja Riverside-tehtaat olivat pakoitetut sulkemaan porttinsa.

Työläiset kuuluvat United Textile Workers of America-järjestöön ja he syyttävät, että yhtiö sivuuttaa union työläisiä ja ottaa näiden tilalle ei-union työvoimaa ja lakko on julistettu myöskin palkanalennuksia vastaan.

DANVILLE, Va., syysk. 29. — Lakkovahdit estivät 15 lakonrikkurin, jotka olivat kaikki yhtiön suosimia ei-union miehiä, pääsemästä Riversiden puuvillatehtaaseen sen jälkeen kun lakko oli julistettu tänään. Rikkurit koettivat puolustaa työhön menoaan sillä, että tehtaassa on kesken valkaisun joitain kankaitä, jotka pilaantuvat, ellei niiden valkaisua toimiteta heti.

Eräs tuntematon rikkuri ui samalla kertaa Dan-joen yli ja meni ikkunasta sisälle tehtaaseen. Lakkolaiset vaativat työnjohtajan poistamaan mainitun miehen tehtaasta, ennenkuin hän ennättää tehdä mitään työtä. Lakkolaiset esiintyivät hyvin rauhallisesti.

ALEXINATCH, Jugoslavia, syysk. 29. — Kaksikymmentä henkilöä peljätään surmautuneen tänään, kun täällä lähellä olevan kaivannon yhteydessä oleva tammi särkyi. Lähempi tietoja onnettomuudesta puuttuu.

valtain sisäministeriön harjottama petkutus trustin hyväksi paljastuu

ÖSKENTELY ÖLJYTRUSTIN ETUJEN ETEEN ON TULEMASPÄIVANVALOON KILPAILEVIEN YHTIÖITTEN ETUJEN TULESSA LOUKATTUA

GTON, syysk. 30. — Porvaltiokoneiston mädännäisaa ne paljastukset, joita en Yhdysvaltain sisäministeri-palveluksessa ollut henkiyt. osottaen sisäministeriön viranomaisten tehneen tukeakseen suurten öljymuodostaman trustin ylläta kontrollinsa alle länn öljyalueita, joitten arlukea noin neljäksikymiljoonaksi dollariksi. Setisten maitten komitean aja Nye lausui tänään, muksia tullaan suorittaten väitteiden perusteella, nen Denverin yleisten raston johtaja Ralph S. erohakemuskirjelmäs-

nennessä tiedetään, että sä on m.m. Standard Oil Company of Indiana sekä Sinclair-öljytrusti, jotka molemmat olivat aikaisemmin sekaantuneet Teapot Domen kähvellysyritykseen.

Sisäministeriön viranomaisten selostetaan antaneen kaiken mahdollisen työskennelläkseen näitten öljyintressien etujen mukaisesti, luonnollisestikin saaden suuret lahjusrahat näiltä yhtiöiltä. Siitä huolimatta, että tätäkin tapausta tultanee tutkimaan, tulee se olemaan enemmän muodollinen tutkimus kuin mitään muuta, sillä eihän porvarit toistansa kiristä, silloin kuin on kysymyksessä heidän yhteinen luokkaetunsa, joskin eräväät finanssi-intressit johtavat tämänlaatuisiin paljastuksiin aika-ajoittain, mädännäisyyden salaamisen ollessa mahdotonta sen kehityttyä niin äärimäiselle asteelle kuin se tällä kertaa on.

Uusi pörssiromahdus Wall-kadulla järkyttää osakemarkkinoita

LUKUISAT OSAKKEET LASKENEET HUIMASTI — VARARIKOT LISÄÄNTYVÄT

NEW YORK, syys. 30. — Osakkeiden arvojen huikeat laskemiset ovat tulemassa päiväjärjestykseen kapitalistisen talouskoneiston kulkiessa vararikkotilaansa, taloudellisen kriisin nopeasti kiristyessä. Tänään jälleen romahti osakkeiden arvot suuressa määrin takaliäisessä osakepörsissä, johtaen m.m. huomattavan New Yorkin osakepörssin jäsenyydessä olleen firman, J. A. Sisto and Co., vararikkotilaan joutumiseen. Uskotun johtavimpien osakkeiden ocallé lankesi suuria arvon laskuja, paniikkimaisen myynnin tulvittaessa markkinat osakkeilla.

Samaan aikaan kun osakepörssi kärsi vakavia vaurioita tämän romahduksen johdosta, yleensä osakemarkkinoiden kaikkialla maassa tullen vakavasti järkytettyä, on viljamarkkinoilla vehnänhinta osottanut heikkoa nousua, joskaan suuremmasti vaikuttamatta yleiseen tilanteeseen vehnämarkkinoilla, joka on ennalleen kuin heikotten vehnävarastojen seisoessa koskemattomina.

Värhimmalla pohjalla olevat osakkeet laskeneet Toronton pörssissä

TORONTO, Ont. syysk. 30. — Kuvastuen siitä arvojen laskemisesta, joka tapahtui New Yorkin osakemarkkinoilla, on täkäläisessä pörssissäkin yleensä osakkeiden arvot laskeneet huimalla tavalla. Varmimmillakin perusteilla olevat yhtiöt ovat kärsineet arvojen laskemisesta. International Nickel-yhtiö, Canadian Pacific rautatie, Consolidated Smelters kaivostrusti, Canada-teräskorporationi y.m. kuvivat huomattavaa osakkeiden arvon laskua.

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön ainoa päivänkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä
VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario. Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

General advertising rates. 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish people in Canada.

Toimitus, konttori, kirjakauppa ja paino omassa talossa Elm Streetillä.

Postiosote: Vapaus, Box 69, Sudbury, Ont.

Puhelimet: Konttori 1023. — Toimitus 539W. — Kirjakauppa 2387W.
Phone: Office (job work, advertisements, etc.) 1023 — Editor 536W. — Bookstore 2387W.

ILMOITUSHINNAT VAPAUDESSA:
Kirjevaihtoilmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoon menneille onnentoivotukset 60c palstatuuma. — Nimenmuutosilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Asuntoerolmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c lisämaksu kiitoslauselta tai mujistovärsyltä. — Halutaan tiedot ja osoteilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmottajien ja ilmoituksenottajien on, vaadittaessa, käteistävä ilmoituksista etukäteen.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50 ja 1 kk. $1.00.

Isännöitsijä J. W. Ahlqvist.
Manager: J. W. Ahlqvist.

Office, Bookstore and Printshop: Vapaus Building, Elm Street.

All mail to be addressed: Vapaus, P.O. Box 69, Sudbury, Ont.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä: J. W. Ahlqvist, liikkeenhoitaja.

Kapitalismin pula ja fascismi

Sosialidemokratian rinnalla, jonka avulla porvaristo pitää kurissa työväkeä ja tuuditaan uneen sen luokkatietoisuuden, esiintyy *fascismi*. Imperialismin aikakausi, luokkataistelun kärjistymisen ja erittäinkin imperialistisen maailmansodan jälkeen kansalaissodan aineksien karttuminen ovat vieneet parlamentarismin vararikkoon. Tästä "uudet" hallintomenetelmät ja muodot (esimerkiksi pikku kabinettien järjestelmä, kulissientakaisten harvainvaltaisten ryhmien luominen, "kansanedustuksen" merkityksen väheneminen ja väärentäminen, "demokraattisten vapauksien" typistäminen ja poistaminen j.n.e.). Erikoisissa historiallisissa oloissa saa tämä porvarillinen imperialistisen taantumuksen hyökkäys fascismin muodon. Tällaisia ehtoja ovat: kapitalististen suhteiden epävakaisuus; se että on olemassa suuret määrät luokka-asemansa menettäneitä yhteiskunnallisia aineksia, kaupunkien pikkuporvariston ja intelligenssin laajojen kerrosten köyhtyminen, maaseudun pikkuporvariston tyytymättömyys, proletariaatin joukkonousujen alituinen uhka. Saadakseen valtansa vankemmaksi, tiukemmaksi ja kestävämmäksi on porvaristo yhä enemmän pakotettu siirtymään parlamentaarisesta järjestelmästä puolueiden välisistä suhteista ja yhdistelmistä riippumattomaan fascistiseen toimintapaan. Tämä toimitapa on välittömän diktatuurin toimitapa, diktatuurin, joka ideologisesti verhotaan "kansallisella aatteella" ja "ammattien" edustuksella ("ammattien", jotka todellisuudessa ovat hallitsevien luokkien eri ryhmiä), se on pikkuporvariston ,intelligenssin y.m. joukkojen tyytymättömyyden hyväkseen käyttämistä omanlaisensa yhteiskunnallisen demagogian avulla (juutalaisviha, osittaiset hyökkäykset koronkiskuri-pääomaa vastaan, suuttumus parlamentaarista "lörpöttelyä" kohtaan) ja rappeuttamisen avulla luomalla fascististen taistelujärjestöjen, puoluekoneiston ja virkamichistön tiiviin ja hyvin palkitun hierarkian; tällöin pyrkii fascismi tunkeutumaan työväenkin keskuuteen värväten työväen takapajuisimpia kerroksia, käyttämällä hyväkseen niiden tyytymättömyyttä sosialidemokratian toimettomuuteen j.n.e. Fascismin päätehtävänä on vallankumouksellisen työväen etujoukon, s.o. proletariaatin kommunististen kerrosten ja niiden toimihenkilöiden murskaaminen. Yhteiskunnallisen demagogian, turmellun ja aktiivisen valkoisen terrorin yhdistelmä rinnan äärimäisen imperialistisen hyökkäyshalun kanssa ulkopolitiikan alalla on fascismin luonteenomaisia piirteitä. Vaikka fascismi porvaristolle erikoisen kireinä aikoina käyttää kapitalisminvastaista sanahelinää, niin se, saatuaan valtiovallan johdon lujasti käsiinsä, yhä enemmän paljastaa itsensä suurpääoman terroristiseksi diktatuuriksi menettäen matkan varrella kapitalismivastaiset helistimensä.

Poliittisen konjunktuurin muutoksiin mukautuen käyttää porvaristo hyväkseen sekä fascismin toimintatapoja että liittoilua sosialidemokratian kanssa, minkä lisäksi kapitalismille kireinä hetkinä sosialidemokratia itse usein pelaa fascistista osaa. Kehityksen kulussa paljastaa se fascistisia tendenssejään, mikä ei estä sitä toisenlaisen poliittisen konjunktuurin vallitessa asettumasta oppositionipuolueena porvarillista hallitusta vastaan. Vaikka fascismin toimitapa ja liittoilu sosialidemokratian kanssa ovatkin "normaalille' kapitalismille epätavallisia toimitapoja ja yleisen kapitalistisen pulan tunnusmerkkejä, käyttää porvaristo niitä hidastuttaakseen vallankumouksen voittokulkua. — (*Kommunistisen Kansainvälisen Ohjelmasta*).

Amerika kriisin kourissa

Yhdysvaltain hallituksen optimistisista ilmoituksista huolimatta kriisi yhä edelleen jatkuu Yhdysvalloissa. Kriisi ei välitä Hooverin toivomuksista. Itseasiassa Hoover, tuskin ehti ilmoittaa "kaikkein pahin on jo takana, tilanne alkaa nopeasti parantua", kun pörssi kärsi uuden, ennenkuulumattoman romahduksen.

"Pörssi on oikein epävakava. Lasku vallitsee", — "osakkeiden yleinen aleneminen". — "Osakkeet yleensä alhaiset, obligatsionit epävakaat." — "Osakkeet epäluotettavat, lasku vallitsee." — Tällaisia hätähuutoja päästää "New York Times". Pörssiä yhä ja yhä viljustaa. Viime vuoden nousu muuttui laskuksi.

Toukokuun alkupäivinä sai pörssi tärisyttävän iskun. Kesäkuun alkupäivinä joutuu tavattoman mullistuksen alaiseksi, mutta keskellä kesäkuuta se romahtaa. Joy Johnsin indeksit hyvin kuivasti esittävät pörssimullistuksia:

Huhtikuu	.....	17—291
,,	.....	27—286
Toukokuu	.....	7—268
,,	.....	26—272
Kesäkuu	.....	2—274
,,	.....	17—229
,,	.....	18—219

Osakkeiden jyrkkä laskeminen on murtanut pikaisen kriisin lakkautumisen haaveen. Kriisi on kahlehtinut amerikalaisen talouden ja sen paranemiseksi ei ole minkäänlaisia merkkejä.

Asiaa tuntevien henkilöiden mielipiteet ovat aivan vastakkaisia Hooverin optimistisille mielipiteille, — ne ovat täydellisesti vaipuneet pessimistisyyteen. Mahtavin pankki "Guaranty Trust" aikakausijulkaisussaan merkitsee teollisuuden elpymisen merkkien olemattomuudet. "Edelleen on havaittavissa tuotannon supistumisen tendenssi. Yhdysvaltain teollisuuden lamaannus on ennenkuulumattomasti kärjistynyt", — tiedottaa pankin aikakausjulkaisu.

"Annalist", viimeisessä numerossaan tiedottaa: "Tämän viikon liike-elämän osoittajat ovat hämmästyttäviä, sillä ne osottavat tavarain hintain edelleen laskua — pankkivekseleistä silkki-raaka-aineeseen ja hopeatangosta Fordin automobiileihin asti. Miten tilanne on muodostunut, tällä viikolla on aikaista luottaa, voidaanko saavuttaa äärimmäistä rajaa". Tunnettu talousmies Alsvurt kirjottaa: "Parantuminen, toisin sanoen liikeaktiivisuuden indeksin nousu 100, voidaan odottaa ei aikaisemmin kun heinäkuussa 1931 tai vieläpä myöhemminkin."

Teollisuuden tilanne yhä vieläkin tuottaa murhetta herroille kapitalisteille. Niinkuin "Annalist" osoittaa 30 p. toukokuun numerossaan, että eräs teollisuuden tuotanto v. 1930 ensimäisen viiden kuukauden aikana on 20,475,000 tonnia, toisin sanoen 4 milj. tonnia vähemmän kuin vastaavana aikana viime vuonna. Teräksen hinnat laskivat. Teräksen kysyntä ei ainoastaan rautateitten taholta, vaan myöskin autoteollisuuden taholta jatkuvasti vähenee. Tuotantolaitokset supistavat jatkuvasti tuotantoaan. Terästankojen tuotanto oli seuraava:

Toukok. 1929	—5,273 tuh. tonnia	
Huhtik. 1930	—4,253 „	„
Toukok. 1930	—4,025 „	„

V. 1930 ensimäisen viiden kuukauden aikana automobiilien tuotanto väheni 32 pros. verrattuna vastaavaan aikaan viime vuonna.

Rakennustyö lamassa. "Engineering News Record" tietojen mukaan neljän ja puolen kuukauden aikana on tehty sopimuksia 20 pros. vähemmän kuin viime vuonna.

Ei yhtään parempi tilanne ole muillakaan aloilla, varsinkin puuvillan, hiilen ja jalkineteollisuuden alalla. Esim. kivihiilen tuotannon indeksi joulukuussa v. 1929 oli 97,3 mutta toukokuussa v. 1930 tämä aleni 81,8. Puuvillan tuotannon indeksi toukokuussa 1929 oli 113,5, mutta toukokuussa 1930 78,0. Terästuotannon indeksi toukokuussa v. 1929 oli 121, 7 kun taas toukokuussa v. 1930 se oli 88,5.

Rautateiden kuljetusmäärä — joka on kaikkein herkin osoitin — *jatkaa alenemistaan.*

Kapitalistisen yhtiöiden voitot ovat räikeästi supistuneet. "National City Bank" tiedottaa, että 300 yhtiön voitot tämän vuoden ensimäiseltä neljännekseltä olivat 21 pros. pienemmät edelliseen vuoteen verrattuna. Terästeollisuuden voitot ovat supistuneet 58 pros., autoteollisuuden — 42 pros., rautateiden — 29 pros. Yhtä räikeästi ovat supistuneet Du Pontin kemiallisen teollisuuden, General Electric Companyn ja Westinghousen y.m. suurten yhtiöiden voitot.

Pankkien asema huononee nopeasti. Sijoitukset supistuvat. Täten esim. Bankers Trust Company — suuri new-yorkilainen pankki —ilmoittaa, että sijoitukset vähenivät vuoden ensimäisen neljänneksen aikana 68,4 miljoonalla dollarilla. Pankin aktiivi väheni 123 milj. dollarilla.

Guaranty Trust Companyn sijoitukset ovat supistuneet neljänneksen aikana 176 miljoonaa dollaria, pankin pääomat 268,8 milj. dollarilla.

Samalla ovat lisääntyneet pankkien vararikot. Niinpä "New York Timesin" ilmoituksen mukaan oli pankkien vararikkojen ja tappioitten määrä ensimäisellä neljänneksellä:

V. 1930	124 pankkia	52 milj.	doll.
V. 1929	81 „	38 „	„
V. 1928	109 „	37 „	„

Tavaravarastot — nafta, pumpuli, vehnä, vaski, kautshukki, lyijy, hiili — kasvavat jatkuvasti. Hinnat laskevat itsepäisesti.

Niinpä "Annalist" määritteli hintojen indeksin:

Toukokuu v. 1929	.....	145,3
Maaliskuu v. 1930	.....	134,0
Huhtikuu v. 1930	.....	133,6
Toukokuu v. 1930	.....	132,0
Kesäkuu v. 1930	.....	129,7

Kriisi vaikuttaa erikoisen raskaasti työväenluokan asemaan. "Kukoistuksen" maa on lyönyt kaikki ennätykset työttömyydessä. Numerot 7—8 miljoonaa työtöntä ovat saaneet "kansalaisoikeudet" jopa Amerikan porvarillisen lehdistön palstoilla. Yhä uusia tuhansia työläisiä heitetään kadulle.

"Jokaista neljää työlöistä kohden tulee yksi työtön". — ilmoitti senaatin komiteassa sosialifascistisen Amerikan Työväenliiton puheenjohtaja Green.

"Huhtikuussa oli 10,822 teollisuuslaitoksessa keskimäärin 87 pros. työvoiman yleisestä normaalimäärästä", — ilmoittaa "Annalist".

Toukokuussa työssäolevien työläisten lukumäärä oli "Annalistin" mukaan v. 1930 toukokuussa 877 normaalioloissa tuhannesta, silloin kuin huhtikuussa oli 891 ja toukokuussa viime vuonna — 922. Näinmuodoin New Yorkin valtiossa tehdastyöläisten luku pieneni toukokuussa virallisten tietojen mukaan 1,5 pros.

Kriisi vallitsee edelleen Yhdysvalloissa. Tämä kriisi vallankumouksellistuttaa Amerikan proletaarijoukkoja, jotka joutuvat tuntemaan kapitalistisen vakaantuvaisen luhistumisen.

"Sirpin ja vasaran maasta"

Tuolla nimellä on lehtiliikkeidemme kustannusliiton kustannuksella ilmestynyt 106-sivuinen kertomuskokoelma, johon sisältyy kymmenen Neuvostoliiton eri kirjailijan kirjottamaa kertomusta. Jos entiset merkit pitävät paikkansa, saa tämä kertomuskokoelma erittäin hyvän menekin. Eikä ihmekään, sillä kukapa työläinen ei haluaisi tutustua neuvostokirjailijain tuotteisiin, jotka monessa suhteessa eroavat edukseen porvarikirjailijain tuotteista.

Eräässä Neuvostoliiton proletaaristen kirjailijain konferenssin päätöslauselmassa sanotaan proletaarisesta kirjallisuudesta m.m. seuraavaa:

"Proletaarisen kirjallisuuden tyylin on oltava helposti ymmärrettävää kymmenille ja sadoille miljoonille. Dialektisen materialismin metoodi voitokkaasti raivaa tietä ihmistiedon kaikille aloille ja asettuu niissä hegemoniaksi. Tämän metoodin voitto on historiallisesti taattu taiteellisen luomistyönkin aloilla. Proletaarinen kaunokirjallisuus, kulkien bolshevismin lippujen alla, valmistaa tätä voittoa. Ja se tulee tämän toteuttamaan."

Toverit, tutustukaa tähän proletaariseen kirjallisuuden metoodiin. Siihen saatte tilaisuuden hankkimalla luettavaksenne *"Sirpin ja vasaran maasta"*. Se ansaitsee ei ainoastaan kertaan lukemisen, vaan jatkuvaa tutkistelua. Kirjan hinta ainoastaan 45 senttiä. Saatavana *Vapauden* kirjakaupasta ja asiamiehiltä.

Järjestön asiat

Pöytäkirja

C. S. Järjestön Toimeenpanevan komitean kokouksen pöytäkirja kokouksesta 27 p. elokuuta 1930. Saapuvilla olivat: Latva, Kivi, Salminen, Hill, Kahila ja Wirta. J. Latva toimi puheenjohtajana, ja J. Wirta pöytäkirjurina.

Yhdysvaltain Näyttämöliitolle päätettiin lähettää tarkastettavaksi, vaihtamismahdollisuutta varten, "Sorretut voittavat" ja joitakin toisia uusia näytelmiä, joiden valitseminen jäi sihteerin tehtäväksi. Näyttämöliitolle luovutetaan Yhdysvaltain oikeudet uuteen näytelmäämme vastineeksi "Murroksesta", jonka canadalaiset oikeudet olemme saaneet N. liitolta.

Sointulan osastolta oli tullut vastalause Suomen valko-terroria vastaan perille toimitettavaksi, joka jätettiin sihteerin tehtäväksi.

Päätettiin julaista Vapaudessa tilitys Suomen valkoterrorin uhriksi joutuneiden toverien hyväksi toimeenpannuista keräyksistä, mikäli varat lähetetään toimeenpanevan komitean kautta.

Esitettiin Vapauden toimitusneuvoston kirje, koskien Vapauden toimituksen järjestelyä ja tov. A. Vaaran liittymistä toimitukseen elokuun 26 päivänä. Hyväksyttiin.

Port Arthurin Aluekomitea oli ilmoittanut S. J. Lapin osaston herätetyn eloon ja samalla käsiteltiin mainitun osaston lupakirja-anomus. Sihteeri velvoitettiin lähettämään lupakirja ja tarpeelliset veromerkit ja. Lapin osasto liitettiin luettelooh numerolla 21.

Tov. Jack Koski ilmoitti hänellä olevan valmiina erään pikkunäytelmän ja tiedusteli, josko S. Järjestö haluaa sen ostaa. Päätettiin kehoittaa hänen lähettämään näytelmä tarkastettavaksi, jonka jälkeen asiasta päätetään.

T. P. K:n puolesta:
John Wirta.

Tarkastettu ja hyväksytty syyskuun 2 päivänä 1930.
K. Salminen E. Pirttinen.

Pöytäkirja

C. S. Järjestön Toimeenpanevan komitean kokouksesta 3 p. syysk. 1930. Saapuvilla olivat: Latva, Kivi, Pirttinen, Kahila, Hill, Salminen ja Wirta. Latva johti keskustelua ja Wirta piti pöytäkirjaa.

Päätettiin suorittaa rahanvälityslasku Vapauteen, jota varten nostetaan talletustililtä summa $550.00.

Arvo Airamolle päätettiin lähettää $50.00 lunastusmaksuksi hänen täällä olevista näytelmistään ("Herra Kankkunen", "Monenlaista väkeä" ja "Sankariverta".)

Kaarlo Vallin näytelmä "Romahdus" päätettiin lunastaa $35.00. jolla sitä oli meille tarjottu. "Romahdus" on korjattu muoto näytelmässä "Osvald Törnin perikato", jonka arvostelukomitea on aikaisemmin hyväksynyt esitettavaksi.

8:n alueen aluekomitealle päätettiin ilmoittaa heidän kyselynsä johdosta, että todennäköisesti voidaan lähettää puhuja-järjestäjä lännelle tammikuun alussa.

Sihteeri määrättiin lähettämään edustajakokousveromerkit, tämän vuoden veroja varten, osastoille tämän kuun 15 päivään mennessä, mikäli tammikuussa otetun tilaston perusteella. Ylijääneet e.k. merkit on palautettava tämän vuoden aikana.

T. P. K:n puolesta:
John Wirta.

Tarkastettu ja hyväksytty 2 päivänä syyskuuta 1930.
K. Salminen E. Pirttinen.

Pöytäkirja

C. S. Järjestön TPK:n kokouksesta syyskuun 21 p. 1930. Saapuvilla olivat: Latva, Kivi, Kahila, Pirttinen, Hill ja Wirta.

Keskusteltiin lainan hankkimisesta käyttörahaksi Vapauden liikkeessä. Koska oli saatu tietää, että osuusliike Co-Optas aikoo maksaa lainansa Vermilion Riverin osastolle, päätettiin tiedustella mainitulta osastolta, selittäen asia perusteellisesti, josko tuo laina voitaisiin siirtää Vapaudelle.

Työmiehen liikkeestä oli tullut kirjelmä, jossa valtiettiin Vapauden liikkeen toimitsijain kirjeessään käyttämiä sanontatapoja Vapauden nimen poisjäämisjutussa Osuustoimintakirjan kannesta. Katsottiin, että vaikka tuo tapaus oli omiaan synnyttämään väärinkäsitystä, on silti vältettävä epätoverillista sanontatapaa, joka on vastaisuudessa otettava huomioon.

Vallinnutta erimielisyyttä Vapauden ja yhdysvaltalaisten lehtiliikkeiden välillä Osuustoiminta-kirjan painoksen suhteen katsottiin olevan myöhäistä korjata, joten Vapauden osuus hyväksyttiin 900:si, kuitenkin sillä edellytyksellä ettei Vapauden tarvitse suorittaa yli 500 kpl. menevästä määrästä ennemmin, kuin sitä mukaa kun kirjaa saadaan myydyksi. Erikoisesti yritettävä myydä koko osuus.

Tov. Vaaran rautatiekyyti Port Arthurista Sudburyyn, tullessaan Vapauteen työhön, päätettiin suorittavaksi hänelle.

Tov. Vaaran palkaksi hyväksyttiin toistaiseksi $27.50 viikolta, jääden riippumaan mahdollisesti yleisistä palkkajärjestelyistä Vapaudessa.

Päätettiin järjestettäväksi Vapauden irtonumeroiden myynti Torontossa, samalla tavalla kuin muillakin paikkakunnilla, joissa irtonumeroita myydään. Asian käytäntöön paneminen jätettiin Toronton osaston asiamieskomitean velvollisuudeksi.

Päätettiin kehoittaa Vapauden johtokuntaa järjestämään Vapauden torstai-numeroiden erittäin tilattavaksi tarjoamisen. Tilaushinnaksi torstai-numerolle hyväksyi TPK. $1.75 koko- ja $1.00 puolivuodelta.

Yhdysvaltain lehtiliikkeiden tiedotuksen johdosta, Mikael Rutasen kirjan "Työttömyyden kirous" julkaisemista, päätettiin jäädä odottamaan yksityiskohtaisempia tietoja.

Esitettiin sihteerin laatima kiertokirje osastoille, koskeva kirjallisuusryntäys-iltamien pitoa, joka hyväksyttiin. Sihteeri velvoitettiin hankkimaan lisä-ohjelmaa noita iltamia varten ja lähettämään se monistettuna osastoille.

Rouyn osastolta oli tullut anomus keräyksen toimeenpano-luvasta Vaikka TPK. pitääkin uusien haalien rakentamisen, nykyisenä, taloudellisesti ahtaana aikana, perin vakavaa harkintaa vaativana kysymyksenä, osoittivat saatavilla olevat tiedot sen mahdollisuuden, että Rouyn toverit voinevat viedä yrityksen perille. Kuitenkin päätettiin heiltä pyytää yksityiskohtaisempia tietoja, ennenkuin lopullisesti lupa myönnetään.

Esitettiin kirjeenvaihto ja asiakirjat metsäurakoitsija Kalle Lampaisen hankkeista Vapautta vastaan. Vapauden liikkeenhoitajan ja sihteerin tähänastiset toimenpiteet asiassa hyväksyttiin.

Hyväksyttiin ostettavaksi tov. Kalle Rissasen kirjoittama näytelmä "Keisarin viimeinen vallinsarvi" päätettiin ostaa pyydetystä $30.00 hinnasta useampine pääkirjoineen ja rooleineen.

Päätettiin tilata N. L. juhlaohjelma Yhdysvaltain S. T. Järjestöltä.

Kokouksen puolesta:
John Wirta.

Tarkastettu ja hyväksytty.

Pöytäkirja

C. S. Järjestön T. P. Komitean kokouksesta, 26 p. syyskuuta 1930. Saapuvilla olivat: Latva, Kivi, Kahila, Salminen, Pirttinen, Hill ja Wirta. Latva toimi puheenjohtajana.

Vapauden Port Arthurissa sijaitsevan haralliikkeen hoitajaksi valittiin tov. A. Kari, Port Arthurista, ottaen huomioon hänen, hakemuksessaan mainitsema edellytys, että hän voi pitää tytärtään jossain määrin apulaisena konttorissa, voidakseen itse liikkua ulkona, liikkeen etujen vaatimissa tehtävissä. Palkaksi hyväksyttiin $100.00 kuukaudelta. Päätös oli yksimielinen.

Hyväksyttiin Vapauden johtokunnan ehdottama muutos Vapauden torstai-numeron tilaushintaan, joka tulee siis olemaan $1.75 kokovuodelta ja $1.00 puolivuodelta.

Käsiteltiin tov. Hautamäen kirje tov. K. Salon puhujamatkan suhteen ja päätettiin velvoittaa järjestön osastoja varaamaan Salolle huoneenkäytön vapaasti ja yleensä valmistamaan tilaisuudet, kuten järjestön puhujille tavallisesti. Samoin hyväksyttiin Vapauden johtokunnan ehdotus erikoisesta asiamiespalkkiosta tov. Salolle. Rahallisen avustuksen suorittamiseen Järjestön viraston puolelta ei katsottu tällaertaa olevan mahdollisuuksia.

Yhdyttiin Työmiehen, Eteenpäin ja Vapauden johtokuntien mielipiteeseen, ettei M. Rutasen kirjaa "Työttömyyden kirous" tälläkertaa kustanneta.

Kannatettiin Vapauden johtokunnan mielipidettä siitä, ettei teosta "Jymyvaaralaiset" voida tälläkertaa myydä Canadassa enempää kuin 300 kpl., joka siis on otettava painoksen suuruutta määrätessä huomioon.

Käsiteltiin Fort Williamin osastolta tullut kirje, koskeva mainitun osaston näyttämön nimissä tehtyä kuvallista tervehdystä valkosuomalaisessa kuvalehdessä ja tov. Kääriäisen otaksuttua yhteyttä siihen. Asetettiin 3-henkilöinen alakomitea kuuluttelemaan asiaa tov. Kääriäi. seltä.

Määrättiin sihteeri lähettämään osastoille kiertokirjeet Mercoalin lakkolaisten avustamista varten, pikaisesti.

T. P. K:n puolesta
John Wirta.

Tarkastettu ja hyväksytty.

Pöytäkirja

C. S. Järjestön T. P. K:n kokouksesta 13 p. syyskuuta 1930. Saapuvilla olivat: J. Latva, J. Kivi, K. Salminen, J. Kahila, A. T. Hill ja sihteeri John Wirta.

Päätettiin lähettää John Wirta järjestämis- ja puhujamatkalle järjestömme Ontarion osastoihin lokakuun alussa ja kutsua sihteerin tointa heitamaan hänen tilalleen Gust. Sundqvist, Port Arthurista. A. T. Hill velvoitettiin ilmoittamaan Sundqvistille päätöksestä ja tiedustelemaan, josko hän voi tulla, sekä myöskin palkkasuhteista.

Koska tov. Sundqvist hoitaa Vapauden haarakonttoria Port Arthurissa, velvoitettiin Vapauden johtokunta julistamaan tuon konttorinhoitajan paikka haettavaksi, siten, että hakemusten tulee olla perillä syyskuun 23:teen päivään mennessä. Toimeen on astuttava heti kutsun saatua. Tämä ilmoitus on julaistava mahdollisimman pikaisesti.

Palkkiksi tov. Latvalle siltä ajalta, kun hän on ollut sihteerin tilalla tämän lomalla ollessa ja osalta tämän apuna, hyväksyttiin hänen pyyntönsä mukaisesti $15.00 viikolta.

T. P. K:n puolesta:
John Wirta, siht.

Tarkastettu ja hyväksytty 26 p. syyskuuta 1930.
J. Kivi K. Salminen.

Pöytäkirja

C. S. Järjestön TPK:n kokouksesta syyskuun 21 p. 1930. Saapuvilla olivat: Latva, Kivi, Kahila, Pirttinen, Hill ja Wirta.

Keskusteltiin lainan hankkimisesta käyttörahaksi Vapauden liikkeessä. Koska oli saatu tietää, että osuusliike Co-Optas aikoo maksaa lainansa Vermilion Riverin osastolle, päätettiin tiedustella mainitulta osastolta, selittäen asia perusteellisesti, josko tuo laina voitaisiin siirtää Vapaudelle.

Työmiehen liikkeestä oli tullut kirjelmä, jossa valtiettiin Vapauden liikkeen toimitsijain kirjeessään käyttämiä sanontatapoja Vapauden nimen poisjäämisjutussa Osuustoimintakirjan kannesta. Katsottiin, että vaikka tuo tapaus oli omiaan synnyttämään väärinkäsitystä, on silti vältettävä epätoverillista sanontatapaa, joka on vastaisuudessa otettava huomioon.

Vallinnutta erimielisyyttä Vapauden ja yhdysvaltalaisten lehtiliikkeiden välillä Osuustoiminta-kirjan painoksen suhteen katsottiin olevan myöhäistä korjata, joten Vapauden osuus hyväksyttiin 900:si, kuitenkin sillä edellytyksellä ettei Vapauden tarvitse suorittaa yli 500 kpl. menevästä määrästä ennemmin, kuin sitä mukaa kun kirjaa saadaan myydyksi. Erikoisesti yritettävä myydä koko osuus.

Tov. Vaaran rautatiekyyti Port Arthurista Sudburyyn, tullessaan Vapauteen työhön, päätettiin suorittavaksi hänelle.

Tov. Vaaran palkaksi hyväksyttiin toistaiseksi $27.50 viikolta, jääden riippumaan mahdollisesti yleisistä palkkajärjestelyistä Vapaudessa.

Päätettiin järjestettäväksi Vapauden irtonumeroiden myynti Torontossa, samalla tavalla kuin muillakin paikkakunnilla, joissa irtonumeroita myydään. Asian käytäntöön paneminen jätettiin Toronton osaston asiamieskomitean velvollisuudeksi.

Päätettiin kehoittaa Vapauden johtokuntaa järjestämään Vapauden torstai-numeroiden erittäin tilattavaksi tarjoamisen. Tilaushinnaksi torstai-numerolle hyväksyi TPK. $1.75 koko- ja $1.00 puolivuodelta.

Yhdysvaltain lehtiliikkeiden tiedotuksen johdosta, Mikael Rutasen kirjan "Työttömyyden kirous" julkaisemista, päätettiin jäädä odottamaan yksityiskohtaisempia tietoja.

Esitettiin sihteerin laatima kiertokirje osastoille, koskeva kirjallisuusryntäys-iltamien pitoa, joka hyväksyttiin. Sihteeri velvoitettiin hankkimaan lisä-ohjelmaa noita iltamia varten ja lähettämään se monistettuna osastoille.

Rouyn osastolta oli tullut anomus keräyksen toimeenpano-luvasta Vaikka TPK. pitääkin uusien haalien rakentamisen, nykyisenä, taloudellisesti ahtaana aikana, perin vakavaa harkintaa vaativana kysymyksenä, osoittivat saatavilla olevat tiedot sen mahdollisuuden, että Rouyn toverit voinevat viedä yrityksen perille. Kuitenkin päätettiin heiltä pyytää yksityiskohtaisempia tietoja, ennenkuin lopullisesti lupa myönnetään.

Esitettiin kirjeenvaihto ja asiakirjat metsäurakoitsija Kalle Lampaisen hankkeista Vapautta vastaan. Vapauden liikkeenhoitajan ja sihteerin tähänastiset toimenpiteet asiassa hyväksyttiin.

Hyväksyttiin ostettavaksi tov. Kalle Rissasen kirjoittama näytelmä "Keisarin viimeinen vallinsarvi" päätettiin ostaa pyydetystä $30.00 hinnasta useampine pääkirjoineen ja rooleineen.

Päätettiin tilata N. L. juhlaohjelma Yhdysvaltain S. T. Järjestöltä.

Kokouksen puolesta:
John Wirta.

Tarkastettu ja hyväksytty.

Lapualainen sai "mustan silmän"

Tässä lehdessä on tullut mainittua useampaankin otteeseen tässä maassa koiratorppaamisella, paheidenpesien pitämisellä y.m. ehta isänmaallisilla ja sivistyneillä tavoilla dollareita metsästelevien valkosuomalaisten touhuista.

Samoin on tullut mainittua myöskin, kuinka nämä lapuanhengen täyttämät isänmaalliset ja lainkuuliaiset kansalaiset ovat tässäkin maassa perustelleet keskuuteensa jonkinlaisia lapuanliikkeen etappeja, taikka siistityllä nimellä sanottuna: kansalliseuroja, joihin ovat sitten koettaneet tavalla jos toisellakin pyydystellä rehellisiäkin työläisnaisia ja -miehiä. Rehellisten ihmisten saanti näihin kurkunkatkaisuseuroihin on kuitenkin ollut sangen vaikeaa, sillä suomalaiset työläiset eivät enää sentään ole mitään nenäsätävedettäviä raukkoja, jotka niin vain asioita harkitsematta pistävät nimensä kaikenlaisten lahtariseurojen jäsenluetteloihin.

Kuten jo aikaisemmin olemme maininneet, on näillä kurkunkatkaisuseurojen perustajilla yhtenä päävaltinaan, koettaessaan kopliinsa saada liittymään työläisiä, ollut se, että he muka järjestävät asiat niin, että jokaisella kurkunkatkaisuseuran jäsenellä tulee olemaan vakinainen työpaikka. Ei tarvitse muuta kun näyttää canadalaiselle porvarille seuran jäsenkorttia, niin jo on portit ihan levällään työpaikkoihin.

Lisäksi ovat he leuhkineet, että kaikki kommunistit ajetaan vähintäin helvettiin työpaikoilta, että kurkunkatkaisuseurojen jäsenille saadaan työmaita kylliksi.

Nyt on käynyt kuitenkin sillä tavalla, että näiden kurkunkatkaisuseurojen jäseniä on alkanut kivestämään työpaikkojen saannissa vieläkin pahemmin kuin tavallisia tunnettuja punikkeja. Lapualaisten joukossa onkin tämän johdosta noussut kiukkuinen hammasten kiristys, sillä canadalainen porvari näkyy vielä olevan heidän mielestään niin pöhlö, ettei se anna minkäänlaista arvoa suomalaiselle lapualaisuudelle. Kun se tarvitsee jonkun henkilön pukkaamaan töitä sapassa taikka työpaikassa, ei se vielä osaa välittää yhtään mitään siitä, onko pukkaaja lapualainen vaiko kommunisti. Sille on pääasia vain se, että työ tulee tehdyksi reilusti ja hyvällä ammattitaidolla.

Asia on nyt kuitenkin sillä tavalla, että tähän maahan tulleet lapuanhenkiset eivät kykene ammattitaidollaan kehumaan muussa suhteessa kuin paheen harjoittajina, viinanmyyjinä, tappelupukareina, työläisten pieksäjinä y.m. Mutta mikäli ovat kyseessä tavalliset "siivilityöt", niinkuin työskentely kaivannoissa, karpintereina, myymälöissä, palvelijattarina, metsissä — sanalla sanoen kaikissa ruumillisissa ja taitoa kysyvissä töissä, niin silloin näille hepuille menee sormi suuhun. Toisekseen, kun canadalaisilla kapitalistella on kylliksi omasta takaa työläisten selkiin ruoskan heiluttajia, niin eivät nämä Suomessa lahtarikoulun läpikäyneet saa edes sitäkään "työtä", vaan ovat pakoitetut elämään näplään nuolten.

Mutta canadalaisten kapitalistien ylenkatse ei rajoitu ainoastaan näiden kurkunkatkaisijaseurojen jäsenien hiljaiseen boikoteeraukseen, mutta kun ne vietävät ovat jo ruvenneet ihan irvistelemään Suomi-seurain hommille. Tulkoon tässä lukijain tietoon saatetuksi eräskin tapaus, joka sattui viime viikon lopulla tässä lähiseudulla. Tapaus on seuraavanlainen: Erääseen paikkaan ilmoitettiin sanomalehdissä ammattitaitoista työläistä. Paikka on mitä mustimpien canadalaisten porvarien kontrolloima. Muiden mukana haki paikkaa eräs sudburylainen suomalainenkin, joka liitti hakemukseensa suosituksen, että hän on isänmaallinen ja liittynyt vastaperustettuun suomalaiseen kansalliseuraan. Vakuutti olevansa ihan puhdas kaikista kommunismin solusista. Laitoksen isännöitsijää, jolle hakemukset oli osoitettu, huvitti niin suuresti mokoma hakemus, että hän näytteli sitä kenelle sattui, punaisillekin, ja irvisteli sitä kaikkia piruja niiden suomalaisten pöhlöjen päähän paikkaili, kun luulevat hänen välittävän siitä, kuuluste jina kuulust matkakump sanaan aika ottiin silloin somaksi. Mitä ameen alust suoritettu tiedossani oliisi vaadittu mitä maini siltä. Joten siltavissani. tä tolsen ke vana Minne siltu kuuluste enkset Suome sään, koskaan matta eikä työnsä tuloksi mannen ker todisteet kokouksen ttiin Työmie

Tässä lehdessä on tullut mainittua useampaankin otteeseen tässä maassa koiratorppaamisella, paheidenpesien pitämisellä y.m. ehta isänmaallisilla ja sivistyneillä tavoilla dollareita metsästelevien valkosuomalaisten touhuista.

Samoin on tullut mainittua myöskin, kuinka nämä lapuanhengen täyttämät isänmaalliset ja lainkuuliaiset kansalaiset ovat

ottoon

Vallankumous-muistonumeron

isessa!

Vapauden syysk. 25 p. numerossa on tiedotus, että marrask. 1 p. numero on omistettu VENÄJÄN VALLANKUMOUKSEN MUISTONUMEROKSI.

Pörvärillinen maailma juhlii heidän luokkansa riiston, sotien, suurmiesten, uskonnollisten tapojen y.m. muistoille.

Vallankumouksellinen työväki, järjestämis- ja luokkavalistamistyönsä ohessa, järjestää muistojuhlansa niiden työväenluokalle kalliiden muistojen johdosta joita sankarilliset työläistoverit ovat suorittaneet luokkansa vapautustaisteluissa.

Yksi vallankumouksellisen työväen suurimmista riemujuhlista on VENÄJÄN TYÖLÄISTEN voitosta — kuudennen osan maapallon pinta-alan valtauksesta ja siellä suoritettavasta sosialistisen yhteiskunnan rakentamistyöstä.

Me työläiset tällä muistojuhlalla yli koko maapallon tervehdimme Venäjällä olevia toverei... ja ilmaisemme luokkasolidaarisuutemme heille, sekä samalla julistamme muidn maidn porvareille, että olemme valmiit suojelemaan vallankumouksen saavutuksia, muodostamalla kapitalistien suunnittelemat sodat luokkasodaksi ja julistamalla heille, että heidänkin hetkensä lähestyvät — — —

Te toverit tiedätte mitä osaa tässä vapautustyössä suorittavat vallankumoukselliset sanomalehdet. Niiden olemassaolon vjlttämättömyys on kiistämätön asia. Meille annetut ohjeet on: — lujittakaa lehtienne taloudellista asemaa niin kauvan kuin se on mahdollista, parantakaa lehtienne ..sisältöä ja levittäkää niitä mahdollisimman laajojen työläisjoukkojen keskuuteen!

Nyt kun Vapaus tulee ilmestymään 1 p. marrask. VENÄJÄN VALLANKUMOUKSEN MUISTONUMERONA, niin tarkotuksemme olisi lujittaa taloudellistakin asemaamme, hankkimalla taistelutervehdyksiä kaikilta lehtemme lukijoilta ja liikkeemme kannattajilta. Me oletamme, että Kommunistipuolueen yksiköiltä, Suomalaisen Järjestön osastoilta ja alaisiltaan osastoilta, taloudellisten järjestöjen, urheiluliikkeen ja naisten liiton osastoilta, osuusliikkeiltä ja kaikilta työväen järjestymisen kannattajilta saadaan julkaistavaksi taistelutervehdyksiä.

Itsekukin yksikkö tai yksilöt uhraavat varojensa jälkeen. Listoja ja ilmotussivuja tullaan lähettämään kaikille asiamiehillemme. Heidän tuloa ei pidä kuitenkaan huolettomana varttoa, vaan toivotaan asiamme ymmärtävien ja innostuneiden tovereiden itse ottavan alotteen taistelutervehdyksien keräämisessä olittepa missä hyvänsä. Kertyneet varat, nimet tai ilmotukset lähetätte sitten tänne viimeistään lokak. 27 päivään.

TOVERIT kaupungeissa, kaivannoilla, kämpillä ja farmeilla, kaikki toimintaan! Mekin tulemme osaltamme lausumaan VAPAUDEN VALLANKUMOUSNUMERON KAUTTA TAISTELUTERVEHDYKSEMME MAAILMAN VALLANKUMOUKSELLISILLE TOVEREILLE JA NEUVOSTO-VENÄJÄLLÄ OLEVILLE SOSIALISMIN RAKENTAJILLE.

Taistelutervehdyksin

J. W. AHLQVIST, Liikkeenhoitaja.

uustoimintamies Kalle Tuominen"

ustoimintalehden nu-kaistaan allekirjoitta-syytöskirjelmä jota ei tenkään todistaa.

asianomaisen esittää tuksia toiminnastaan ikoina.

irjoittanutta syytet-i en olisi alistunut . Kuinkahan on to-irjoittanut kutsuttiin S. Järjestön toi-komitean käskystä järjestön edustajako-. Kuulustelijoina e-Burman, A. Hyrske. ne. Kaikkien nimiä , sillä minulle ei ole telupöytäkirjaa. To-steltiin allekirjoitta-nppaneita jotka oli-ikaan Siperiassa. Ja n nostettu huhu ai-itä tulee siihen, että ustuksien perusteella tu uutta kuulustelua ni ei ole ollut että ittu, enkä myöskään inituille osastolle on n se ei ole minun

kerran olin kuulus-neapolissa 1923 ja stelukomitea hankki mesta ja pidätti ne aan uudestaan ko-kä niinollen julkais-ksia.

erran esitin toimin-et 1930 Chicagon S. selle, josta myöskin nlehessä.

nari, sairastettuaan sydäntautia. Hän oli sniemessä 1874. Pois-ajaa muistelemaan ö ja joukko tuttavia nen haudallaan pu-rimäki, jota vainaja än pyytänyt. Toveri tullut tietoiseksi e-istä, mitkä hän rat-sa mukaisesti. Vaik-häntä pahasti run-ina iloinen. Keveät en haudalle. — Alot-

Siis syytös siitä, että en olisi alistunut kuulusteltavaksi, on silkkaa valhetta.

Tässä mukana seuraavat todistukset osoittavat syytösten eri kohdat kokonaan tekaistuiksi.

Ensinnäkin kirjoituksessa sanotaan minun paenneen Venäjälle, joka ei ole totta. Sillä olin jo viikkoja aikaisemmin määrätty työhön Venäjän puoleiselle Karjalan alueelle, jossa työni oli neuvostoviranomaisten ja erikoisesti sitä varten määrätyn R. M. Evän valvonnan alaisena.

Siis myöskin varat mitä mainitussa tehtävässä käytettiin, olivat Neuvostoliitolle kuuluvia. Ja välttömästi minun hallussani ei niitä ollut kopeekkaakaan. Joten puhe Suomen punaisten pakolaisten tahi punakaartin varojen käytöstä on samanlaista valhetta.

Tehtävistäni olin vastuunalainen ensi kädessä Pietarissa olevalle työläisten huoltotoimistolle ja neuvostoviranomaisille ja joista on todistukset siitä, että olen suorittanut tilitykset.

Sitte väite, että olisin kohdellut huonosti niitä pakolaisia jotka apuani pyysivät Siperiassa. En voinut heitä sen paremmin kohdella kun minulla ei ollut rahasummia käytettävänäni. Ja että muka poistuin, poistuin uhkauksen edessä, että minä ja toverini annetaan ilmi Koltshakin esikunnalle Zitan kaupungissa. Asiasta on olemassa kirjallisia lausuntoja niidenkin tovereitten taholta, jotka silloin osallistuivat tähän juttuun minua vastaan.

Sitte syytös, että olisin antanut ilmi punapakolaisia Vladivostokissa. Kuinka olisi tämä syytös ymmärrettävissä, koska ketään muita ei pidätetty paitsi minä olin pidätettynä vielä senkin jälkeen kun pääsin pois Vladivostokista. Minut vangittiin Tsurukassa, Japanissa, jolka vangitseminen toimitettiin kat. Heickelin lausunnon ja kolthakkilaisten upseerien lausunnon perusteella, että olen punapakolainen ja vapauduin Ruotsin konsulin välityksellä. Samoin minut pidätettiin useampia kertoja matkan varrella ja myöskin toverini A. Veijola joutui pidätetyksi. Niin että miltähän taholta niitä ilmiantoja mahdettiin tehdä. Minulla on vielä jälellä jokainen paperilappu joita eri virastoista sain, joilla voin väitteeni todistaa.

Tarkoitus pyhittää keinot. Jos Työväen Osuustoimintalehden kirjoittaja luulee tuollaisilla syytöksillään kohottavansa omaa ja lehtensä arvoa, niin luulen sen olevan sangen pitkälle menevää seikkailua. Pyydän, että tämän kirjoituksen ottavat palstoilleen Eteenpäin, Uusi Kotimaa, Toveri ja Vapaus Canadassa, ja myöskin todistukset jotka tämän mukana pyydän julkaisemaan ja lisää annan vaadittaessä. Toveruudella: — Kalle Tuominen.

Todistus

Tov. Kalle Tuominen,
Chicago.

Palauttaen kirjeesi 3 päivältä helmikuuta 1922, saan lausuntonani siinä kosketelluista seikoista mainita:

1) Että minä Pietarissa maaliskuun 22 päivästä 1918 saman vuoden kesäkuun 1 päivään toimineen Suomen Työläisten Huoltotoimiston hoitajana voin todistaa, että tov. Kalle Tuominen, joka Helsingistä lähetettynä toimi Petrosadovskissa kaartin järjestypunktin johtajana, suoritti siellä tehtävänsä moitteettomasti ja mainitun järjestelypunktin toiminnan tultua lakkautetuksi jätti allekirjoittaneelle asianmukaisen tilityksen toiminnastaan ja hoitamistaan varoista toukok. 1 päivänä v. 1918, jonka jälkeen en ole tov. Kalle Tuomista nähnyt.

2) Mitä tulee tov. Kalle Tuomisen toimintaan Suomen työväen pääneuvoston jäsenenä, ei se ole minulle tunnettua, mutta koska en ole kuullut kenenkään tovereista lausuvan mitään pahaa tov. Kalle Tuomisen toiminnasta pääneuvoston jäsenenä, oletan, että hänen toiminnassaan siinäkään tehtävässä ei ole oilut moittimisen aihetta.

Pietarissa maaliskuun 4 päivä, 1922. R. M. Evä.

Kopion alkuperäisen todistuksen kanssa yhtäpitäväksi todistavat:
Väinö Lintula A. V. Tilli
John Kärkkäinen Wm. Mäki
Frank Niemi.

Todistus

Pyynnöstä todistetaan, että maalari Kalle Tuominen on kuulunut Suomen Valtion Rautateiden Konepajan Työntekijäin Liittoon v. 1918 ja myöskin toverini A. Veijola joutui pidätetyksi. Niin että miltähän taholta niitä ilmiantoja mahdettiin tehdä. Minulla on vielä jälellä jokainen paperilappu joita eri virastoista sain, joilla voin väitteeni todistaa.

Tarkoitus pyhittää keinot. Jos Työväen Osuustoimintalehden kirjoittaja luulee tuollaisilla syytöksillään kohottavansa omaa ja lehtensä arvoa, niin luulen sen olevan sangen pitkälle menevää seikkailua. Pyydän, että tämän kirjoituksen ottavat palstoilleen Eteenpäin, Uusi Kotimaa, Toveri ja Vapaus Canadassa, ja myöskin todistukset jotka tämän mukana pyydän julkaisemaan ja lisää annan vaadittaessä. Toveruudella: — Kalle Tuominen.

Todistus

Tov. Kalle Tuominen,
Chicago.

Palauttaen kirjeesi 3 päivältä helmikuuta 1922, saan lausuntonani siinä kosketelluista seikoista mainita:

1) Että minä Pietarissa maaliskuun 22 päivästä 1918 saman vuoden kesäkuun 1 päivään toimineen Suomen Työläisten Huoltotoimiston hoitajana voin todistaa, että tov. Kalle Tuominen, joka Helsingistä lähetettynä toimi Petrosadovskissa kaartin järjestypunktin johtajana, suoritti siellä tehtävänsä moitteettomasti ja mainitun järjestelypunktin toiminnan tultua lakkautetuksi jätti allekirjoittaneelle asianmukaisen tilityksen toiminnastaan ja hoitamistaan varoista toukok. 1 päivänä v. 1918, jonka jälkeen en ole tov. Kalle Tuomista nähnyt.

2) Mitä tulee tov. Kalle Tuomisen toimintaan Suomen työväen pääneuvoston jäsenenä, ei se ole minulle tunnettua, mutta koska en ole kuullut kenenkään tovereista lausuvan mitään pahaa tov. Kalle Tuomisen toiminnasta pääneuvoston jäsenenä, oletan, että hänen toiminnassaan siinäkään tehtävässä ei ole oilut moittimisen aihetta.

Pietarissa maaliskuun 4 päivä, 1922. R. M. Evä.

Kopion alkuperäisen todistuksen kanssa yhtäpitäväksi todistavat:
Väinö Lintula A. V. Tilli
John Kärkkäinen Wm. Mäki
Frank Niemi.

Todistus

Pyynnöstä todistetaan, että maalari Kalle Tuominen on kuulunut Suomen Valtion Rautateiden Konepajan Työntekijäin Liittoon v. 1918 kansalaissotaan asti, ja että hän kansalaissodan aikana toimi erittäin tärkeissä ja vastuunalaisissa toimissa punaisten puolella.

Helsingissä syyskuun 18 päivä, 1923.

S. V. R. konepajojen t.t. liitto.
Jalmari Lehtonen Osk. Salminen
(Liiton leima.)

Kopion alkuperäisen todistuksen kanssa yhtäpitäväksi todistavat:

Väinö Lintula A. V. Tilli
John Kärkkäinen Wm. Mäki
Frank Niemi.

Todistus

Pyynnöstä ilomielin saan todistaa, että tov. Kalle Tuominen v. 1918 otti innolla osaa Suomen luokkasotaan punaisena sotilaana, edustajan punaista kaartia työväen pääneuvostossa, ollen sen sota-asiain valiokunnan jäsen.

Rintaman laajetessa joutui tov. Tuominen komennetuksi sotilastehtäviin Venäjän puoleiselle Karjalan rintamalle, jossa toimi siihen saakka kun Suomen proletariaatti kärsi tunnetun tappionsa.

Toukokuun alkupäivinä tov. Tuominen saapui rintamalta junansa kanssa Pietariin.

Moskovaan jatkoimme matkaa samalla junalla, jossa tov. Tuominen edelleen oli komissarion tehtävissä. Matkamme päämäärä oli Siperiaan. Moskovassa jouduimme odottamaan eteenpäin pääsyä, jolloin tov. Tuominen joutui matkustamaan etelä-Siperiaan, järjestääkseen etukäteen valmiiksi asioita neuvostolaitosten paikallisten viranomaisten kanssa. Siperian rintaman muodostuminen keskeytti matkamme Jekaterinburgiin ja näin ollen emme enää joutuneet tämän jälkeen tapaamaan tov. Tuomista, hänen joutuessaan valkoisten rintaman selkäpuolelle.

Voin todistaa, että tov. Kalle Tuominen täytti hänelle uskotut tehtävät kunnollisesti aina loppuun asti.

Pietarissa, lokakuun 4 p. 1923.

Kommunistisin tervehdyksin:

Kalle E. Hypeen.

Kopion alkuperäisen todistuksen kanssa yhtäpitäväksi todistavat:

Väinö Lintula A. V. Tilli
John Kärkkäinen Wm. Mäki
Frank Niemi.

Kiinan nälkämailta

Kirj. insinööri H. R. GOLA

Keltainen oli vesi, keltainen kuin hernemakkarakeitto. Ja hernemakkarakeittoa minun piti vielä hyvin usein ajatella.

Mielettömässä kuumuudessa liukui dsunkki hiljalleen eteenpäin. Se tuskin näytti liikkuvan melkein tuntumattomassa tuulessa, joka toi sieraimiin mädäntyneen hajua, mutta ei viilevyttä. Eikä mattopurje suonut vähääkään suojaa kohtisuoraan paistavalta auringolta. Boy oli ryöminyt auton alle, jota me kuljetimme, saadaksemme edes hieman suojaa auringolta. Kaukana, kaukana näimme keltaisen joen toisen rannan, joen, jonka yli meidän oli päästävä. Ja toinen ranta oli kiinalaisen Shensi-maakunnan raja. Siellä oli yhdeksän miljoonaa ihmistä ja yhdeksän miljoonaa ihmistä odottavat joka päivä nälkäkuolemaa.

Tientsinissä olimme klubissa istuessamme usein kuulleet puhuttavan pohjoisesta, varsinkin Shensi-alueella vallitsevasta nälänhädästä, mutta nämä huhut olivat meistä tuntuneet monasti liioitetuilta. Nyt minun tuli oppia tuntemaan totuus. Yhtiölläni oli siellä minulle mittaustöitä. Viisaasti kyllä olin lähtenyt matkalle varustautuneena ruokavaroilla, vaikka minulle oltiinkin naurettu. Aikaisemmista kuvauksista tunsin Shensin hyvin asutuksi maaksi, joka kastelulaitosten avulla oli antanut hyviä satoja. Mutta kanavat tapasin kuivina, ja kentät, jotka olivat olleet peltoja, näin helteen polttamina. Aurinko ja viljakeinottelijat olivat tuhonneet sikäläisen maanviljelyksen noin kaksi vuotta aikaisemmin. Virkavalta oli kyllä rakennuttanut varastohuoneita, jotka täytettiin kukkuroilleen, sillä vielä kolme vuotta sitten Shensi oli ollut rikas maakunta. Asukkaat, jotka olivat uutteria, kelpo talonpoikia ja pikku yrittelijöitä, olivat jo vanhoilta ajoilta alkaen harjoittaneet siellä tätä kanavataloutta, joten tämän ylätasangon maanviljelys näytti varmalta. Niin olikin vuoteen 1928. Mutta v. 1929 tuli kauhean kuuma kesä. Peltokasvit kuivuivat, sillä vesijohdoista ei ollut apua.

Satoa saatiin sentään vielä, joskin vähän, niin että nälänhätä oli pian ohi. Maakunnan halki kulkevat sotajoukko-osastot olivat kyllä vaatineet osansa, mutta ne olivat vielä johtajiensa vallassa, jotka eivät tahtoneet tuottaa asujamistolle vahinkoa. Olivathan he etenemässä. Sitä kauheammaksi kävi tilanne, kun pohjoisarmeija pääsi voitolle. Maakunnan asukkailta kiristettiin viimeinenkin leivänpala. Eikä ainoastaan siksi, että sotilaat tarvitsivat, vaan myöskin hevosille ja muuleille otettiin viljaa ja riisiä. Viimeinenkin muru tempaistiin asukkaitten suusta. Kun siten yleiset varastot oli tyhjennetty, otettiin myöskin kaikki se, mitä talonpojilla oli itsellään säilössä, huonosti onnistuneen sadon viimeisetkin rippeet ja kaikki kylvösiemen, mitä ei paljoakaan ollut.

Tuli talvi. Voimattomat ihmiset eivät jaksaneet kestää kylmyyttä (joka nousi 28 asteeseen), ja kuolema alkoi niittää saalistaan. Vaikka satoi runsaasti lunta, niin että se olisi riittänyt keväällä antamaan kosteutta kylvölle, jos sellaista olisi toimitettu, ei edelläkerrottujen rösvoamisten aiheuttaman surkean taloustilanteen takia ollut mahdollista enää ajatella maan viljelemistä. Siellä täällä näkyi keväällä pieniä viljatarhoja kuin keitaita — sillä pelloiksi ei näitä 20—2 neliömetrin suuruisia tilkkuja voinut nimittää. Perheitten jäsenet vartioivat yötä päivää vähäisiä sarkojaan suojatakseen itselleen viimeisen toimeentulomahdollisuuden. Mutta jälleen tuli uusia sotajoukkoja, jotka imivät maasta viimeisenkin mehun. Yhä uudelleen vaadittiin veroina kaikkein välttämättömimkin. Asujamisto suoritti melkein mahdottomia, luovutettuaan aikaisemmin 3000 tanja (4000 metrisentneriä). Kaikki olivat joutuneet perikatoon. Asuntonsa, maansa ja henkensä he olivat ostaneet, mutta kuinka pitkäksi ajaksi?

Ja tässä siunatussa seudussa minä oli nyt. Hain itselleni suojaa puolittain asuttavassa kunnossa olevasta talosta, ja kun ei ollut minkäänlaista keittiötä, aloin laittaa ruokaani pihalla. Uupuneina ja himokkaina hiipi muutamia melkein luurangoiksi laihtuneita kiinalaisia muurin luo, joka oli niin matala, että sen yli saattoi helposti kiivetä. Boy heitti muutamia tyhjiä säilykerasioita ja ruuanjätteitä pihan nurkkaan. Minä huomautin hänelle, että hän siten houkuttelisi lisää kärpäsiä, joita ennestäänkin oli enemmän kuin kyllikseni. Hän vastasi irvistäen: "Eivät ne sieltä mitään löydä." Ja hän oli oikeassa. Kiinalaiset, jotka olivat tarkkaavaisina seuranneet meidän toimiamme, syöksyivät jätteiden kimppuun ja veivät ne tuokiossa mukanaan. Säilykepurkit huuhdottiin vedellä ja sen lisäksi vielä puhdistettiin sormin.

Tämä näky ja ne kertomukset, joita olin kuullut jo Peipingissä, saattoivat minut ajattelemaan ja päätin jälleen täydentää varastoni. Se oli helpommin ajateltu kuin tehty. Kuljin kauppiaalta toiselle, ja he kaikki väkuuttivat kohteliaasti hymyillen, että heillä itsellääkin oli vain kaikkein välttämättömin. Vihdoin tapasin erään mongoolin, joka sekä halusi että saattoi myydä minulle viljaa. Hän oli tullut varastoineen etelästä. Kun hän mainitsi hinnan, luulin kuulleeni väärin ja pyysin boyta kysymään uudelleen, mitä hän tahtoi taniljä. Kielentaitoni oli ollut kuitenkin oivallinen, sillä ne 80 dollaria, jotka minä olin ollut ymmärtävinäni väärin, olivat todellakin hänen vaatimansa hinta. Tiesin ennestään, että korkeitten hintojen vallitessa tän oli maksanut kuudesta ja puolesta dollarista seitsemään dollariin. Lohduttakseen minua mongooli selitti, että ylempänä Fongshianfun seudulla tarjottiin jo sata dollaria sitä ei tarvinnut edes vaatiakaan! Se näytti minusta liiketemppilta, mutta hän pysyi vaatimuksessaan. Ne olivat kylläkin kiinalaisia dollareita (joitten arvo oli puolet amerikkalaisista), mutta silti kiroutun paljon säkillisestä viljaa, josta minulta jauhettaessa vielä varastettiin puolet. Mutta minä ostin.

Kun minä illalla istuin huoneessani, jonka kaikki kalusto kuhisi syöpäläisiä, ja ajattelin matkani jatkamista, kuulin pihalta hiljaisia askeleita. Ja yhä uudelleen kantautui korviini paljaitten jalkojen tassutusta. Sitten jotain rapinaa. Nousin varovasti, otin sähkölamppuni ja pistoolini, hiivin ikkunan luo ja näin pihan nurkassa olennon, joka piti kädessään jotain metalliesinettä. Se ei ollut minusta laisinkaan meilyttävä näky. Huusin kiinaksi, kuka siellä. Näin miehen kyyristyvän, suuntasin lamppuni valon häneen ja huomasin, että mies oli kiin — nainen, jolla oli vanha peltivati kädessä. "Mitä sinä sieltä etsit? Näytä!"

"Etsin syötävää, herra. Jos en ehdi ennen toisia, en saa mitään." Hän puhui aivan hiljaa ja arasti, jottei kadottaisi tilaisuutta. Tunkiolta hän haki kaikkia mahdollisia jätteitä, jotka eivät suinkaan voineet olla minun jäljiltäni. Kun annoin hänelle rahaa, hän kiitti hyvin kohteliaasti, mutta pyysi syötävää. Annoin hänelle niitä jyviä, joita olin päivällä ostanut. Hän pani ne vatiin löytämiensä jätteitten sekaan ja palasi onnellisena hymyillen muurille.

Lähdin jatkamaan matkaani seuraavana aamuna hyvin varhain, välttääkseni auringon paahdetta. Tie kävi puolittain kuolleitten kylien kautta. Kaikkialla tapasin nälän aiheuttamaa surkeutta ja tuskaa tämän elämän tähden. Kun saavutin Taolytsuenin lähetysaseman (siellä minun tuli mitata tulevan varastorakennuksen paikka ja katsoa, oliko näissä olosuhteissa mahdollista ajatella rakennuksen pystyttämistä), tapasin sen aivan autiona ottamatta lukuun vanhaa pappia. Aikaisemmin siellä oli ollut neljä lähetyssaarnaajaa ja viisi sairaanhoitajatarta, jotka olivat pitäneet myös koulua. Sisaret olivat kuolleet, puolittain nälkään, puolittain lavantautiin, samoin yksi papeista. Me eurooppalaiset kestämme paljon huonommin sikäläistä ilmastoa ja puutteellista ravintoa. Lähetysaseman eloon jääneet henkilöt olivat lähteneet tiehensä säästääkseen vanhan paterin ruokavaroja. Tämä oli jäänyt hoitamaan asemaa. Hänen hoidossaan oli useita lapsia, joita onnettomat vanhemmat olivat sinne tuoneet. Elvät siinä alkomuksessa, että palajaisivat niitä joskus noutamaan! Heillä oli vielä niin paljon inhimillisyyttä, etteivät menetelleet niin kuin monet tuhannet vanhemmat: jättivät pienokaisensa syrjäisille teille oman onnensa nojaan. Se oli julmaa, mutteivielä sentään kaikkein julminta, mikä lapsille saattoi tapahtua. Isommat lapset palasivat usein takaisin syöden matkalla lehtiä ja puunkuorta.

"Lapsia", kertoi vanha pater, "pidetään täällä nykyisin liikana taakkana, varsinkin tyttöjä, jotka täällä eivät ole koskaan suurenarvoisia. Vanhemmat pitävät niitä usein vaihtotavarana. He tulevat minun luokseni usein ja pyytävät vaihtaa lapsillaan ruokatarpeita. Minä otan ja annan, niin kauan kuin minulla on varastoa. Sillä jos minä lähetän ne pois, ne viedään johonkin ja jätetään näantymään paljaan taivaan alle. Näen päivän tulevan, jolloin minäkin tulen olemaan osallinen noitten pienokaisten perikatoon, koska en voi heitä enää ostaa. On kuitenkin hyvä, että täällä on metsiä, nissä he voivat jonkin aikaa pysyä hengissä syömällä kasveja."

Tämä viimeinen lause selitti minulle, miksi olin matkallani nähnyt niin paljon lehdettömiä ja kuoretomia puita. Lohduttomilta nämä puut olivat näyttäneet, samoin kuin tämän maakunnan asujametkin.

Tongtshufun maakunnassa kohtasin koiraparven, joka hampaat irvissä ja hurjasti muristen juoksi tiehensä lapsenruumiin luota. Pysäytin vaunun ja näin kuusivuotiaan pojan raadellut jäännökset. Laiha se oli, niin että olisi luullut koirien antavan olla tämän luukasan rauhassa. Kun käskin boytani — hänellä oli kaunis nimi Yuo, mikä merkitsee huilua — hautaamaan tämän pikku ihmisen jäännökset, hän kieltäytyi sanoen: No, sir, minä en halua nälänhädän lisäksi ruton leviämistä!" Nyt vasta minä huomasin, että lapsen kaamean sinertävä väri ei johtunut nälkäkuolemasta, vaan taudista. En vastannut mitään, vaan nousin autoon ja ajoin mahdollisimman nopeasti tieheni. Olin löytänyt tältä seudulta vielä uuden vihollisen.

Ennen pitkää totuin — mikäli se nyt oli mahdollista — näihin näkyihin. Yhä useampia ruumiita virui tiellä, pitkin tai poikin, niin että minun täytyi monesti sulkea silmäni ja ajaa niitten yli, — tie oli niin kapea, ettei voinut niitä kiertää. Tongtshufussa, miltei kaupungin muurien edustalla, näin ajettavan takaa koiraparvea. Eläimet olivat ihmisiin verraten hyvin ravittuja. Muistin raadellun pojan ja ammuin koirin koko pistoolini sisällyksen. Neljä jäi sätkyttelemään, ja ihmiset juoksivat kivin ja kepein antamaan niille viimeisen iskun. Kiinalaiset alkoivat tappelun, sillä jokainen tahtoi mahdollisimman suuren osan saaliista. Siten ne, jotka ennen olivat raadelleet ihmisiä, joutuivat nyt itse ruoaksi.

Kysyin eräältä mieheltä, miksei eläimiä hävitetty kokonaan kaupungin ulkopuolelta. "Poistumme kaupungista vain silloin, kun menemme etsimään ruokaa tai meidän on välttämättä tehtävä matka", oli vastaus, "täällä on paljon rosvoja, ja niitä me pelkäämme enemmän kuin koiria, jotka meitä aina seuraavat kaupunkiin, koska ne täältä saavat ruumiita ravinnokseen." Hän kertoi sitten, että oli paennut Koa-Ling-Shienistä, koska siellä oli tuhatmiehinen rosvojoukko kolme päivää ryöstänyt ja murhannut.

"Luoksemme tulee myös honanilaisia kauppiaita ostamaan naisia. Ajjotteko tekin ostaa täältä naisia? Täällä on vielä muutamia oikein kauniita. Tarvitsee antaa heille vain ruokaa, poikanikin on täytynyt myydä valmonsa, koska hänellä ei enää ollut varaa ostaa hänelle riisiä. Poikani on iloinen, kun hän on poissa, ja todennäköisesti hän on joutunut paremmalle seudulle." Kysyin mieheltä, myytiinkö naisia rahasta vai tavarasta ja mitä ne maksoivat. "Asianhaarojen mukaan", hän sanoi, "jos nainen on vanha, hänestä pyydetään 20—30 dollaria, jos hän taas on nuori, hänet vaihdetaan ainoastaan elintarpeisiin. Tavallisesti saamme puoli tania."

Oliko minun surkuteltava naisia tai oltava heidän kanssaan iloinen, päästäkseni tästä helvetistä? Seudulla oleskellessani otin joksikin ajaksi erään naisen korjailemaan liinavaatteitani, koska boyni ei sitä osannut eikä kai tahtonutkaan, sillä hänet oli otettu vain matkapojaksi, s.o. sellaiseksi, jonka tuli kelttää ruokani ja laittaa vuoteeni. Ja vaikka hän sai hyvän maksun, hän ei suinkaan ollut halukas suorittamaan muita tehtäviä kuin ne, jotka oli edeltäkäsin tarkoin määritelty ja sovittu. Nainen istui kynnyksellä ja neuloi. Ihmeekseni näin, ettei työ laisinkaan edistynyt, ja huomautin, että senvertaiset parsimiset pitäisi jo olla suoritettu.

"Herra, minä aion tehdä sen oikein kauniisti, ehkä sitten otatte minut mukaanne", oli hänen anteeksipyyntönsä.

Sallin hänen neuloa ja neuloa, sillä en halunnut riistää häneltä tätä hänen viimeistä toivoaan. Annoin hänelle hieman elintarpeita ja puoli dollaria rahaa. Hän tuli kovin onnettomaksi, kun näki meidän matkavalmistelumme ja sai tietää, ettei päässytkään mukaamme. Mutta hänen talonsa minun ainakin tuli ostaa. Hänen kysymättäni mainitsemansa hinta oli naurettavan alhainen. Laskin, että saatoin kahden viljatanin hinnalla päästä suurmaanomistajaksi. Tsientsinin tienoilla oli maan hinta mou'ta (noin kymmenesosa hehtaaria) 20—40 dollaria. Täällä maksoi samanlainen alue yhden dollarin. Hinta ei tietenkään ollut normaalinen, sillä vielä kaksi vuotta aikaisemmin siitä oli maksettu yhtä paljon kuin rannikollakin. Samoin talojen hinta. Vähälsellä dollarimäärällä voi näläkäseuduilla ostaa puoli kaupunkia. Mutta kuka haluaisi asettua tähän kurjuuteen, missä haisi ruumiille ja missä kuolema oli silmien edessä?

Eräs ulkomaalainen kertoi minulle tapauksen, joka kuvaa nälänhädän aikaansaamaa tapojen raaistumista: Foupingissa oli muudan aviopari hakenut naapurikylästä kaksi lasta ja sanonut näitten vanhemmille, että he aikoivat pitää pienokaiset luonaan. Vanhemmat olivat suuresti iloisia, kuvitellessaan lastensa pääsevän paremmille päiville ja myivät molemmat lemmikinsä mainitulle pariskunnalle. Mutta tämäpä oli heittänyt omatkin lapsensa maantielle, vieraat lapset ostettiin vain teurastettaviksi. Foupingiin tultuaan pariskunta oli tappanut ja syönyt ensin toisen, sitten toisen lapsista. Mutta kun vanhemmat saivat sen kuulla, he luonnollisesti kostivat murhaajille, ja huhu kertoo, että nämä tulivat vuorostaan käytetyiksi ruoaksi.

Koko ajan olin päättänyt käyttää varastoani mahdollisimman säästeliäästi. Säilykkeet olivat raudoitetussa arkussa, joka muodosti vaurussa varaistuimen. Tähän arkkuun oli viljasäkkikin kiinnitetty. Minun oli onnistunut se matkalla jälleen täyttää. Mutta siinä kaupassa maksoin enemmän kuin kaksinkertaisesti liikaa, sillä viljassa oli akanoita ja kaikkea roskaa. Joka tapauksessa minulla nyt oli kylliksi ruokatarpeita mittaustöitteni ajaksi.

Toinen autossa oleva arkku sisälsi kokoelmani, joka käsitti monenlaisia matkallani näkemiäni harvinaisia esineitä. Olin saanut ne ostaa mitättömän alhaisella hinnalla. Kaikki nämä pienet kirjailut silkkimatot ja kutomatekokset eivät maksaneet minulle enempää kuin pari kourallista riissiä.

Katkenneen vieterin takia minun täytyi pysähtyä joksikin ajaksi Chunfau-kylään. Hain käsiini sepän ja näytin hänelle vaurion. Hän selitti voivansa korjata sen hyvin helposti, ja minä olin iloinen sadessani tämän pienen välitapahtuman johdosta levähdyspäivän.

Selitettyäni sepälle vielä kaikki kerran lähdin kivääreinen läheisyydessä sijaitsevalle lätäkölle. Olin aikaisemmin saapuessani nähnyt siellä nokikanoja. Hiivikselin kauan siellä aivan turhaan, sillä mitään nokikanoja ei enää näkynyt. Niinpä koetin onneani koiramet sästyksellä. Mutta siinäkään minulla ei ollut onnea, sillä eläimet lähtivät pakoon jo kantomatkan ulkopuolella. Palasin majapaikkaani, ja katso, sen läheltä lähti lentoon kaksi sorsaa, joista toinen kuului minulle. Aprikoitsin mielessäni, eikö minun olisi saatava ammutuksi sepälle koira. Mutta siinä tapauksessa minun olisi pitänyt asettua jonkin ruumiin läheisyyteen käyttääkseni tätä syöttinä. Se kauhistutti minua, imelä haju löyhkäsi kaikkialta, enkä minä tuntenut halua lähteä sen hajun synnyttäjiä etsimään. Päätin, että kun vaunu olisi kunnossa, menisin sillä ampumaan jonkin koiran. Autoin vieterin korjauksessa, sitten otin mukaani sepän pojan, joka kovin peloissaan ja epäröiden istuutui vaunuun. Saallina toimme kaksi koiraa, ja luulen sepän olleen tyytyväisemmän niihin kuin siihen rahasummaan, minkä hänelle annoin. Hän kertoi minulle ilkeän kirkuvalla äänellä ja klihkeästi viittilöiden viimeisestä maahanhyökkäyksestä ja rosvoista, jotka mellastivat maassa. Sitten tuli yö, ja minä lähdin paistamaan sorsaani.

Huusin boylle, että hän valmistaisi kaikki sitä varten. En saanut mitään vastausta. Todennäköisesti hän oli juossut kylään. Kysyin lähimmässä kojussa asuvalta pojalta, eikö hän ollut nähnyt palvelijaani.

"Kyllä, hän lähti erään miehen kera, jolla on vielä hevonen, ja he ajoivat tiehensä..."

En kuunnellut enempää, vaan syöksyin huoneeseeni. Ovi oli lukittu, minä mursin heikon lukon. Sydän oli nousta kurkkuuni, kun näin puoleksi tyhjennetyn säkin enkä mitään, arkkuja. Kunnon You oli vienyt elintarpeeni. Kun oli jo pimeä enkä voinut lähteä eteenpäin yksin, juoksin sepän luo ja otin tämän pojan boykseni. Hän ei pystynyt minua kylläkään niin hyvin auttamaan, mutta oli voimakkaampi ja miellytti minua.

Hän laittoi ohjelitteni mukaan vuoteeni kokoon, nouti vettä illalliskeittoa varten, ja minä koetin itse valmistaa ruokani. Autosta löysin puolikkaan hernemakkaraa. Leikkelin sen veteen, ja kun edessäni sitten oli keltainen liemi, ajattelin kulkuani keltaisen virran yli, joka muistutti hernemakkarakeittoa. Sitten menin varmistetuin revolverein vuoteeseen. Yö oli lohduttomimpia...

Teemme putkitus- ja lämmitystyötä

Myöskin peltisepän sekä sähköalaan kuuluvia töitä. Antakaa meidän arvioida seuraavanne työn.

Grant & Hiscock

PUHELIN 1056
79 Elm Street, Sudbury, Ont.

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytäkää VAPAA 5
LÄÄKEKIRJA — No.

...puoli on yli 25 miestä ja naista tautia sell... tettynä. Kuin myöskin täydellinen luettelo suomalaisista kotilääkkeistä. Mistä jokainen voi itse valita sopivan lääkkeen taudilleen, samaten myöskin lääkkeitten hinnat y. m.

Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä, vaan toisuomalaisia valmisteita, jotka Suomessa on jo käytetty monta kymmenii vuosia.

Tämän kirjan saatte vapaasti ja pitäisi sen olla jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette tiedä koska sitä tarvitsette, varokaan humbuukilääkkeitä ja ihmebuuki-tohtoreita.

—Lignell'in Apteekki on suurin— —Suom. Apteekkilitke Yhdysvalloissa—

A. LIGNELL CO., Superior, Wis.

RAHAA SUOMEEN

Kurssi Suomen Markka: 3925

Canadan Dollarista

Lähetyskulut:

40c lähetyksistä alle $20.00, 60c lähetyksistä $20.00—$49.99, 80c lähetyksistä $50.00—$79.99 ja $1.00 lähetyksistä $80.00—$100.00 sekä 50c jokaiselta seuraavalta sadalta

Ilmotuksia eri paikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50 senttiä ja seisovista 30 senttiä kerralta.

Tähän osaan tarkotetut ilmotukset on ilmottajain tai ilmotuksen tuttajan merkittävä PAIKALLISILMOTUS.

PORT ARTHUR, ONT.

PAPPA HILLMANJIN KENKIEN korjausliike, 101 S. Vindermere Ave., Port Arthur, Ont.

NÄRVÄSEN SAUNA AUKI JOKA arkipäivä, paitsi keskiviikkoisin kello 2—12 yöllä. 218 Secord St., Port Arthur, Ont. Puhelin N. 2696.

FT. WILLIAM, ONT.

FORT WILLIAMIN STEAM BATH 268 Robertson St., avoinna joka arkipäivä kello 10 ap.—12 yöllä.

C. A. STENBACK, VÄLITTÄÄ ostajille ensiluokan lihaa Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

TILATKAA PUKUNNE SIMPSON Tailors liikkeestä. 529 Simpson St., puhelin S. 1185. M Maine ja S Väyrynen.

DR. J. S. STRACHAN, HAMMASlääkäri, puhelin S. 370. Victoria Block, Fort William.

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.
Puhelin 2466

Miksi leikkausta?

Umpisuoli, sappikivi, vatsa- tai maksavaivoille. "Hepatola" on parantanut tuhansia ihmisiä, kautta Canadan, viimeisen 20 vuoden aikana. Pyytäkää selostuskirjasinta. Hinta $6.75 postilähetyksenä.

Mrs. Geo. S. Almas,
Box 1073—12,
Saskatoon, Sask.

Suomalainen
Ruokala ja Kahvila
tarjotaan HYVÄÄ RUOKAA viikottain ja annoksittain Käykääpä tutustumassa.
123 Peter St., Toronto

I. S. SALO
Kulta- ja kelloseppä, tekee ensiluokan työtä halvimmalla. Suuri varasto timanttioja, kelloja y.m. kulta- ja hopeatavaraa.
[illegible] S. Algoma Street,
Port Arthur - Puh. N. 1238

KOLIA ja PUITA
Laberge Lbr. Co.
Puhelin 777
Sudbury, Ont.

Tohtori H. Koljonen
Puhelimet:
Asunto 1773 — Konttori 1588
Box 1176 — Sudbury, Ont.

Dr. S. J. Miller
HAMMASLÄÄKÄRI
Spesialisti
tekohampaiden ja kruunujen lastossa sekä siltatyöalalla
Acme apteekin yläkerrassa
Cedar ja Durham kat. kulmassa
P. O. Box 536 — Puhelin 52
SUDBURY, ONT. (K

Halutaan tietää

Haluaisin tietää missä on poikani Arne Antero Ahola? Jos ei hän itse tätä huomaa, niin pyydän jonkun, joka tietää, ilmoittamaan minulle hänen olinpaikastaan, sillä hän on nuori, vasta 17 v. Osotteeni on: (233
Mrs. Emma Ahola,
P.O. Kaleva, Mich., U. S. A.

Haluaisin tietää missä nykyisin olet toverini **Edward Koponen**, viimeisten tietojeni mukaan oleskellut Copper Cliffissä. Tärkeän asian vuoksi ole hyvä ja kirjota pian tuttavallesi osotteella:
V. T.,
Box 11, Rouyn, Que.

Kahvila-Ruokala
FINLANDIA
20 Durham St., Sudbury, Ont.
Avoinna klo 6 ap. klo 1 yöllä.
LUNSSEJA SAATAVANA

Sudbury

SOITTOKUNNAN HARJOTUS
tänä iltana Liberty haalilla kello 7.15. Kaikki mukaan, please.

NAURU ELÄKKEENÄ
Pariisin lääketieteellisen akatemian laboratoriossa on parhaillaan loppuun suoritettu tutkimukset naurun parantavasta ja nuorentavasta vaikutuksesta ihmisiin. Useampia satoja ihmisiä on kokeiltu ja havaittu puolen tunnin "sydämellisen naurun" nuorentavan 8 kuukaudella ja 15 päivällä. Ja ennenkaikkea vahvistaen sydämen toimintaa. Jos tuossa uutisessa on perää, niin on suotta tuhlata rahojaan maaleilla ja kaikennäköisillä salvoilla.

Halvin nuorennuskeino, jos edellinen pitää paikkansa on "Uusi Pörriäinen". Mainittu Pörriäinen on saanut ensimäisen palkinnon tänä vuonna pidetyissä kilpailuissa, keksijän nimi kuuluu olevan A. Airamo, Suomesta. Torontossa se on saavuttanut yleisön suosion, joten uskomme samaa Sudburysta. Nyt kai siirrymme varsinaiseen asiaan. Tämä "Uusi Pörriäinen" on farssiuutuus, näytäntökauden hilpein pala. Asiantuntijat väittävät, että näytelmää täällä voimme esittää ainakin 12 kertaa. Joka sen näkee yhden kerran, haluaa nähdä toisen, kolmannen j.n.e.

Ensi-iltä lauantaina 4 päivä, alkaen 8.30 täsmälleen. Näytännön loputtua tunti tanssia vanhaksi maaksi. Toinen esitys tiistaina 7 päivä. Lippuja molempiin iltoihin on jo tilattu, vaikka varsinainen ennakkomyynti alotetaan keskiviikosta lähtien. Näyttämö takaa yleisölle kahden tunnin yhtämittaisen naurun "Uuden Pörriäisen" esityksellä.

LAULUKUOROLAISET
kokoonnutaanpa haalille tärkeiden asioiden vuoksi torstaina klo 8 ip.

PIITTAAMISESTA RAUTATEILLÄ
pidätettyjen luku näyttää taas nousevan. Eilenkin oli poliisioikeudessa toistakymmentä miestä syytettyjen penkillä. Tuomiot vaihtelivat 2 dollarin sakosta tai 10 päivän vankeudesta ylöspäin.

Regent-kadulla sattunutta yhteenajoa koetettiin selvittää. Alex McCuaig väitti olleensa selvä törmäyksen sattuessa, väittipä ettei ollut maistanut väkijuomia kolmeen viikkoon. Vastapuolen kolme todistajaa todistivat McCuaigin olleen tapahtuman sattuessa juovuksissa. Ja kun skotlantilaisenkaan hengityksessä ei viinan haju kestä kolmea viikkoa, ei tuomari voinut uskoa syytetyn väitettä, niinollen tuomiten hänet 10 päiväksi vankeuteen juopuneena ajamisesta.

Albert Johnson sai sakkoa 100 dollaria ja kulut väkijuomien luvattomasta hallussapidosta.

SURMANSA SAANUT SÄHKÖMIES
oli nimeltään Jean Hache, iältään 21 vuotias. Kosketuksiin joutuminen voimalankojen kanssa Copper Cliffin sulattimolla lopetti nuoren työläisen elämän. Ruumis on lähetetty vainajan äidille Caraquetteen New Brunswickin valtioon.

TILANAHTAUS KOULUISSA
Sudburyn kouluissa on tilanahtaus tänä syksynä vakavampi kuin mitä se on ollut ennen koskaan. Kansakoululapsiakin on useissa tapauksissa täytynyt sulloa melkein puolta enempi luokkahuoneisiin, kuin olisi tilaa. Muutamissa tapauksissa taas lasten täytyy kulkea kaksikin mailia etäisempään kouluun, kun naapurikoulussa ei ole tilaa.

Tänä syksynä tulee todennäköisesti kaksi uutta kansakoulua rakennettavaksi lisää. Yksi Regent ja toinen Brandon kadulle. Yhteinen kustannusarvio on noin 80,000 dollaria. Tilanahtaus tulee näiden valmistuttua jossain määrin lieventymään.

Myytävänä
Neljän ruuman huonekalut myydään halvalla ja huoneet voi vuokrata jos haluaa samasta paikasta.
349 Bessie St., Sudbury.

Barrette & Millette
KAIKENLAISTA TUORETTA LIHAA
JAUHOJA JA REHUJA
Nopea palvelus
Hearst, Ont.

LONG LAKEN NAISOSASTO
toimii
ILTAMAT
Ensi sunnuntaina lokak. 5 p.
näytetään 3-näyt. kappale
"HERRA KANKKUNEN"
ESITYS ALKAA KELLO 7.30
TERVETULOA! Komitea.

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA
pidetään auki joka päivä kello kahdeksasta aamulla kello seitsemään illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettu koko päivän. Rahanvälitystä otetaan vastaan kirjakaupassa jälkeen kello viiden.

New Baking Co.,
Sudbury, Ont.
Valmistamme ruoka- ja kahvi- sekä pikkuleipiä
PUHELIN 2572
Box 1296 — 382 Antwerp Ave.

POJAT
Rantoihin tullessanne pistäytykää
J. KETO'N PALLORUUMASSA
294 Bay St.,
PORT AURTHUR, ONT.

STAR BARBER SHOP
295 Bay Street,
PORT ARTHUR, ONT.
E. Suksi ja A. Flink

PORT ARTHURIN JA FORT WILLIAMIN LIIKEMIESTEN ILMOITUKSIA

Jos haluatte parasta saatavissa olevaa työtä soittakaa
S. 302 eli N. 743
VÄRJÄYS- ja PUHDISTUSLIIKE
(THE BRILLIANT)
230 Simpson St.,
FORT WILLIAM, ONT.
2261/2 Arthur, St.,
PORT ARTHUR, ONT.
Me olemme henkilöt palvelemaan henkilöitä.

KALEVA SUOMALAINEN APTEEKI
Kaikki meidän suomalaiset kotilääkkeemme ovat valmistettu Suomen yliopistossa käytännössä olevan oppikirjain mukaan, sekä K. G. K. Nyman'in erikoiskatsannon alaisina. Me käytämme ainoastaan parhaita rohtoja valmistukseemme.

KUMMITAVAROITA
Kuumavesipussia, hinta $1.25 $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00
Kuumavesipussin letkuja, hinta $1.00
Ruiskuja naisille, hinta $3.50
Ruiskuja miehille, hinta $1.00
Ruiskuja lapsille, hinta .35
Korvaruiskuja, hinta .... .35
Nenäruiskuja, hinta .... .35
Varmuusesineitä naisille, hinta $3.50
Varmuusesineitä miehille, hinta .....$3.00 tua. y.m., y.m.
Kääreitä, Plaastaria,
Haavapumpulie 25c, 40c, 75c, $1.50.
Haavakääreitä 1' 20c, 2' 25c
Exemasalvaa, hinta 75c
Hoffmanin tippoja, sydänalusikpuun .....50c ja $1.00
Selkäplaastaria ..... .35
Rintaplaastaria ..... .50
Munuaisplaastaria ..... .50
Estteritärpättiä, yksitäin ja hengenahdistukseen .50
Halvausvettä, hinta .... .50
Hiusöljyä, hinta ..... .50
Hammastippoja, hinta.... .25
Hammaskittiä, hinta .... .10
Hammasharjoja, hinta 25c, 40c, 50c ja 75c.
Hemoroidesalvaa, hinta 75c
Hajupihkaa, hinta 25c unssi
Intinlinjamenttiä, hinta .50
Snellmanin koliikkitippoja .50
Kamferttiviinaa, hinta .... .50
Kamferttiöljyä, hinta .... .50
Emätippoja, koliikkiin ja sydänaluskipuun, hinta .50
Hammaspulveria, 25c ja 50c
Ihosalvaa, hinta ..... .35
Kamferttia, kuivaa 25c unssi
Kamferttilinjamenttia .... .50
Kummiplaastaria ..... .25
Kolmenlaisia tippoja .... .50
Luulinjamenttia ..... .50
Nervin tippoja ..... .50
Parranajosaippueita ..... .50
Päänkivistyspulveria .... .50
Plikiöljyä ..... .50
Puunöljyä ..... .50
Puhdasta Norjan kalanmaksaöljyä, hinta .....50c ja $1.00
Prinssintippoja ..... .50
Preserveeraavia tippoja .50
Riigapalsamia ..... .50
Silmävettä ..... .50
Silmäsalvaa ..... .50
Suu- ja hammasvettä .... .50

TILATKAA meiltä lääkeluettelo. Meillä on saatavana kaikkia Suomen, Canadan ja Amerikan lääkkeitä, kummitavaroita, maskeerausmaaleja y.m. Me maksamme postirahan kaikista $5.00 ja sitä isommista tilauksista. — Erikoislääkeluettelit asiamiehille.

KALEVA APTEEKI
K. G. K. NYMAN, Omistaja. PORT ARTHUR, Ont.
Suomessa ja Canadassa tutkinnon suorittanut apteekkari.

BAY ST. MEAT & FISH MARKET
SUOMALAINEN LIHAKAUPPA
Ensiluokkaista tuoretta ja savustettua ja keitettyä lihaa ja kalaa.
Phone N2713 — Huolellinen palvelus — 288 Bay St.
H. KANTOLA
PORT ARTHUR ONTARIO

PORT ARTHURIN OSUUSRUOKALA
Työläisten perustama, ylläpitämä ja kontrolleeraama liike. Vaivaisella vartilla saatte siellä kunnollisen aterian. Mitä suuremman kannatuksen annatte omalle liikkeellenne, sen paremmin ja sitä kunnollisemmin se silloin kykenee teille antamaan palvelustaan.
Kannatus omalle ruokalalle merkitsee teidän oman toimintanne voimistamista.
VIGOR CO-OPERATIVE SOCIETY LIMITED,
316 Bay Street — — Port Arthur, Ont.

ALGOMA STEAM BATH AND BOTTLING WORKS
146 Algoma St., South. — Port Arthur, Ont.
— Suositellaan —
HÖYRY-, SUIHKU-, AMME- JA HÖYRYKAAPPIKYLPYJÄ
Auki joka arkipäivä kello [illegible] yöllä
Virvetuspostimatilaukset lähetetään kotiin tilattaessa
PUHELIN 2400 N.

John Aarnion LIHAKAUPPA
319 Bay Street — Port Arthur, Ont. — Puhelin 1724 N.
Tuoretta ja savustettua lihaa. Ruokatavaraa, hedelmiä, juurikasveja. Kalaa tuoretta ja suolasta, sillit, silakat, anjovisklat, suolakurkut y.m. saatte päivänhinnoilla soittamalla puh. 1724 N.

KIVELÄN LEIPURILIIKE
Tarjoaa teille ainoastaan ensiluokan aineista valmistettuja tuotteita. Käyttäkää meidän tuotteita. Linjoille lähetetään.
KIVELÄN LEIPURILIIKE
Puhelin 1618 N. — 111 Secord St. — Port Arthur, Ont.

ASIOITSIA
Pitempiaikaisen kokemuksen kautta, tarjoan palvelustani kansalaisille. Voitte kääntyä luottamuksella puoleeni, kaikissa alaani kuuluvissa asioissa, kuten käännös- ja tulkkityössä; vakuutushankinnassa; ulosperimisessä y.m. Rahaa lainataan. Lainopillisia neuvoja. Kiinteimistöä. Suomen kielisen konttoriapulainen takaa teille nopean palveluksen.
RUDOLF E. HULKKO — ASIOITSIA
244 BAY ST. — POR TARTHUR, ONT. — PUHELIN N. 365

Fort Williamin liikemiesten ilmotuksia

Tohtori
J. C. Diamond
MD., L.M.C.C., M.C.P. & S.
KIRURGI JA SPECIALISTI SUKUPUOLITAUDEISSA
Erikoisala: parantaa katkenneet verisuonet, verenvuoto ja peräpukamat, ruiskutus-systeemillä.
Konttori 12-14 Ross Blk.,
Simpson ja Victoria katujen kulmassa
Puhelin 2077 S. Kotiin 2077 K.
FORT WILLIAM, ONT.

WORKMEN'S RESTAURANT
539 SIMPSON STREET,
FORT WILLIAM, ONT.

ILMOITTAKAA VAPAUDESSA

OMENIA
SYYSKUUN 22 p. aikoina saapui meille ensimäinen lähetys kuuluisia McIntosh omenoita. Nämä omenat, kuten jokainen tietää, on parhaimpia syömä-omenia. Myymme niitä, $2.50, ehkä halvemmallakin, joten jättäkää tilauksenne seuraaviin kaupoihin, jakelua varten.

The
International Co-operative Trading Co.
Limited
176 S. Algoma St., Port Arthur, Ont. Puhelin N. 305
513 Simpson St., Fort William, Ont. Puhelin S. 1326
1101 W. Gore St., West Fort William, Ont. Puh. S. 4030
Intola, Ont. — Puhelin McIntyre 17

NIILLE, Jotka eivät pidä omenista, tarjoamme **Leipomotuotteitamme,** jotka tyydyttävät ketä tahansa. **Soittakaa S. 3788** niin järjestämme että ajurimme käy teillä tai **kirjoittakaa** mihin tahansa ylläoleviin kauppoihin, niin tavarat lähetetään teille.

SUURET Naamiohuvit
Ensi torstaina t.k. 2 pnä
LIBERTY HAALILLA
1 palkinto $5.00, toinen $3.00 ja kolmas $2.00
ALKAA KELLO 9 ILLALLA
Oviraha: 35c, naamioiduilta 25c.
Naamioitujen sisääntulo näyttämön ovesta.

Jack Seppälän SAUNA
Avoinna 5 kertaa viikossa: Tiistaina, keskiviikkona, torstaina, perjantaina ja lauantaina kello 1 j.p.p. kello 12:ta yöllä.
Spruce St. Puhelin 1107 Sudbury, Ont.
Lähellä Liberty haalia.

Päivälista
Montrealin Suomalaisten Työväen Järjestöjen Tilaisuudet Lokakuulla
1445 Notre Dame St. W. (S. J. O. talo)

Näytelmiä:
"Rautakorko"
Neljässä näytök., 5 muutoksessa.
Esitetään uusintanäytäntönä.
Lokak. 5 pnä kello 8.30 illalla
ALENNETUIN HINNOIN

'USKONVOIMALLA'
Neljässä näytöksessä. Esitetään
Lokak. 19 pnä kello 8.30 illalla
NÄYTELMÄKOMITEA.

Lokakuun 12 päivänä suuret
Agitatsioni-Iltamat
ALKAA KELLO 8.30 ILLALLA
Ohjelmassa puheita, lauluja, kuvaelmia, runoja sekä näytelmä
"NUORIA SURUTTOMIA"
1-näytöksinen.
KAIKKI TERVETULLEET!
Sisäänpääsy vapaa Agitatsionikomitea.

C. T. Puolustusliiton Iltamat
Lokak. 26 pnä kello 8.30 illalla
Ohjelma vaihtelevaa ja arvokasta. Näytelmä
Kylä-Satraappi
1-näytök. Hyvä kansannäytelmä (uusi näytelmä).
KAIKKI MUKAAN!
C. T. P. osaston komitea.

Joka tiistai-ilta on hauskat haitaritanssit
Sisäänpääsy 25 senttiä

Torstai-iltasin alkaa kello 9 hauskat orkesteri-tanssit
Sisäänpääsy 30 senttiä

Lauantaina 4 pnä karnevaalitanssit

Lauantaina 11 pnä valonheittäjätanssit

Lauantaina 18 pnä venetsialaiset

Lauantaina 25 pnä merkkitanssit
Lippujen hinnat 35 senttiä
HUVITOIMIKUNTA.

TYÖLÄISET MONTREALISSA!
Leikatkaa irti tämä päivälista ja saapukaa kannattamaan omia tilaisuuksianne!

Gerald A. Foot
PALOVAKUUTUKSIA, KIINTEIMISTÖ- JA KIINNITYSLAINOJA
Hyvä tonttivalikoima, valo, vesi sekä likaviemärit. Hinta $300 — helpoilla ehdoilla.
Käykää katsomassa kotien rakennussuunnitelmaamme.
GERALD A. FOOT
PUHELIN 936 — MACKEY BLOCK — SUDBURY, ONT.

HJALMAR PAJU — Montreal
Sattuneesta syystä
saan täten arv. yleisölle ja ostajapiirilleni ilmoittaa, että yhdelleen omistan ja ylläpidän Montrealissa "Scandinavian Dining Room"-nimisen ravintolan sekä "Scandinavian Grocery"-nimisen sekatavarakaupan. Ravintolassani saa aina hyvää suomalaista ruokaa sekä hyvää kahvia, tupakkaa jne. ja varastossa sekatavarakaupassa on kuten ennenkin hyvin-lajiteltu.
Kunnioittaen:
HJALMAR PAJU
Scandinavian Dining Room.
979 St. Antoine Street.
Scandinavian Grocery Store.
967 St. Antoine Street.
MONTREAL. QUE.

UUSI SUOMALAINEN
RÄÄTÄLILIIKE
AVATTU
325 Mable Ave. Sudbury, Ont.
Kaikkia räätälin alaan kuuluvaa työtä tehdään. Hyvä työ ja kohtuulliset hinnat. Välitämme mittojen jälkeen valmiita tehtyjä pukuja ja palttoja.
ROBERT ELORANTA
325 MABLE AVENUE SUDBURY, ONT.